

Plymouth, Pa., 6 Spalio.

Vargu kada galima buvo patemyti tokius nelemtus ir bereikalingus užsikabinėjimus mūsų laikraszcziūse, koki paskutiniame laikia rado, ant nelaimės, vietą szpaltose tų mūsų laikraszczių. Na ir dėlko, kokia tame priezastis? – uždavė jau ne sykį sav tokį klausymą tie, kuriems teko regėti ar girdėti apie tai. Ir nors ne vienas bandė pamislyti apie priezastį to, ir ne sykį paaiskino ką supratęs, vienok tikros pradžios, t. y. dėlko tai vis kilo – nerado; tiktai nū kitų girdėjo yvairius atsiliepinimus, kurie sakė, kad priezastis to jau seniau buvusi, o dabar tiktai pasekmės to jau pasirodancios. Ir taip; – nū vienu išgirsta, buk kada tai seniau neteisingai buvo užgautos tulos ypatos ir dėlto, nors dabar, teisinasi. Bet kame buvo užgautos ir ar isztiesų neteisingai kas užgavo, – apie tai ir tie užtyli; tikt sako kad buvo užgautos. Tūm ir pateisina pirmutinę priezastį to užsikabinimo. Ir sztai tas iszsiteisinimas prasideda ir pasibaige tiktai vien iszdergimu to užgautojaus, bet pateisinanczių faktų jame jokiu budu nerasi. Kam pritenka skaityti tokį iszsiteisinimą – nusijūke keletą kartų ir ant galo, prataręs keletą retai vartojamų žodžių, pasiuncze patį raszėją tokio iszsiteisinimo ir tą laikrasztį kur tai toliau (?) (tikt skubinu prie szio pridurti: ne dėl to, kad turėtu kokią ypatingą neapykantą ant to laikraszcziio ar to raszėjaus!).

Nū kitų vėl iszgirsta: „kam dirbo ar dirba nusiziurėdami ant svetimų tautų (tegul bus ir lenkų) ir kam seka jų pėdomis; tai gi už tai ir reikia tokius pabarti, dūdant suprast kad daugiau to nedarytu. Jau czion matoma ir antra priezastis. Na, zinoma, ir pradeda barti ir isz kurios tiktai pusės

prisitaiko paleidze keletą drąsesnių žodžių. Bet, kad tokiam nubarime apszziurėti už ką verta o už ką ne – bausti, ant to iszsyk nepaisoma. Per tokį neapsziurėjimą kartais taip gilei įbreda į neteisybę kad susigėsta patsai – savės ir nesizino nei kur bepasidėti, nes iszniekina tokius dalykus, kurie ne gal but niekinami.

Nū treczio iszgirsta: „ką jie! jie, visi, nieko neiszmano, jie užszerti paikazolėmis; asz tikt viską suprantu ir ką pasakysiu tur visi klausyt, o jei kas bandytu stembti priesz manę tai tokį... Jau czion ir treczia priezastis to užsikabinimo pateisinama. Nors, zinoma, toks drąsus bauginimas ne tur milžiniszkos sylos, vienok, visgi but geriau kad vietoja to but isztarta: „Broli, apsimislyk, ką tu darai, isz to jokios naudos nėra!“ – ir czion iszmingesniais žodžiais but parodyta geros rodos, isz kurių koznas galėtu pasimokyti. Tada tai koznas parinktu komeiliausius žodžius, kad tiktai padėkavot už tokį gražų pamokinimą. Bet dabar, niekadus negalima. Ketvirti, penkti ir t. t. dar yvairiaus iszsiteare. Ir nors visus panaszius pateisinimus akyvai perziurėsime, vienok visgi nerasime tikros priezasties, dėlko kurios but reikalingas kelti, kaip augszcziau minėjau, tokius nelemtus užsikabinėjimus. O jei dabar pamislysime ir apie laiką bereikalingai ant to perleistą, tai kaltė tokių užsikabinėjimų dar pasididins. Tikiūsi, jog ant toliau tas viskas pasiliaus ir į to vietą bus talpinamos iszmingos kritikos mūsų darbų; o geros ir iszmingos kritikos, teisybė, yra labai reikalingos. Be kritikų neapsieina svetimtautiszki laikraszcziiai, augszcziau už mus stovinti, o ką gi jau pasakyt apie mus!...

Labjausia sziaūdieninių mūsų laikraszczių vaidus reikia ap-

gailėt dėlko to, kad toki kilo isz asabiszkos neapykantos, o ne dėl kokios ten seniau tam buvusios priezasties. Mato visi, jog tie vaidai ne kam kitam, tiktai mums ir kenke, ir ne vienas malonėtu kad tai vis greicziau galą gautu; bet kaip tai pasiekti ir kaip užvesti tarp mus broliszką meilę bei vienybę – koznas czion sustoja.

Nesidyviju, jei maskoliszki laikraszcziiai pilni straipsnių ir straipsnelių apie begalinius vazinėjimus carų ir kitų augsztesnių bei žemesnių urėdinikų, apie iszkilmingas jų pūtas, apie balius rengemus ant jų garbės, apie visokias paikystes isztartas jiems ir jais, apie džiaugsmingus klykavimus isz priezasties kožno zingsnio bei balso caro ir t. t. – kūmi po teisybei sloginamos neretai telegramiszkos zinios ir kitų laikraszczių, – nesidyviju, nes valdžios liepe ir privercze prie to. Bet kas vercze kelti slidžius užkabinėjimus mūsų laikraszcziūse – to nesuprantu.

„Vienybė“ – labai norėtu sątaikos tarp inteligentų ir kunigijos ir bando tą rysį kaip nors sumegzti“ – atsiliepe „Kardas“ 26 num. Nežinau, ar buvo kada „Vienybėje“ pertrauktas toks rysys. Jeigu vieni ar kiti iszsitearė kada ką ir papeikė per „Vienybę“ darbus kitų, tai dar nereik mislyt, kad tas sątaikos rysys jau pertrauktas, reikia zinot kad koznas žmogus prasikalsta ir, jei galima, reikia nors žodžiu jį pabarti. Vienok, jei baramas vienas, tai ne reik mislyt, kad ir visi po tūm suprantami. Zinau, kad tuliem Amerikos kunigam nepatinka sziaūdieniniai lietuvystės darbai, bet dėlto nereikia mislyt, kad ir visi tokios nūmonės. Jei „Kardas“ but pasakęs apie sątaiką tarp tulų Amerikos lietuviszkių kunigų bei lietuvių, tai tą reikia pripažīt už teisingą, ir

labai but dailu jei ir „Kardas“ nori (kaip iszsitearė) prisidėt. Rodos tame negalima kitokios rasti, apart szios: tegul „Kardas“ pasiliauja niekinęs katalikiszką tikėjimą ir visą kunigiją ir į vietą kokių ten iszmisliojimų ant augsztesnės katalikiszkos dvasiszkijos bei szventųjų, talpina pamokinanczius straipsnius (kas tankiai pasitaiko). Sziaūdien mums tur rupėt tiktai tas, kas tarp mus, lietuvių, dedasi, o apie augsztesnę katalikiszką dvasiszkiją, bei szventūsius palikim kitiems, nes, poteisybei, jie nėra kalti, jei tuli, dūkim sav, lietuviszki kunigai nesielge taip, kaip prider, ir nesirupina apie savo brolių ne tikt tautiszką bet ir dvasiszką gerą. Szis tiktai ir yra artimiausias mus skaudulys ir apie tai negalime užmirszti. Kas linkgi to, kaip tą piktą iszrauti, tegul patsai „Kardas“ apmislyja, nes jei „Vienybei“ but zinomos tokios gydūlės nū to, tai be abejonės but sunaudotos, taip gi ir kitiem nepavydimos. Dabar gi, apart noro, idant meilė ir sutikimas tarp mus rastusi, nieko daugiau negalima geidaut.

Num. 39 „V.“ buvo minėta apie centraliszkus virszinjkus draug. „T. M.“ Minersvilles lietuviai, sutvėrę kūpą, aprinko isz tarpo prisirasziusių prie tos kūpos sąnarių p. Astramskį ant apdirbėjo draugystės reikalų. Ant kiek zinoma, yra tai vyras pilnai atsakantis ant to. Todėl, mislyju, nevertėtu perstatyt ant to kitą. Ant centraliszko prezidento p. K. G., padūdamas savo nūmonę, sako but galima aprinkti p. J. Kazakevyczę isz Hazletono. Vyras tasai pilnai yra atsakantis ant to. Vienok dar nežinome ar bus ant tiek malonus priimti skiremą priderystę. Ant sekretoriaus but galima aprinkti p. J. Grieszių isz Union City. Apie kasierių

kiek vėliau galima bus pamislyt, nes sudėti pinigai gal likti pakol pas kūrų kasierius.

Kūpa draug. „T. M.“ susitvėrė taip-gi ir Plymouth'e. Sąnarių prisiraszė 8.

Mokestį dedam kas mėn.

Isz Lietuvos.

— *Suvalkų rėdyba.* Jau pirmiaus užsiminiau, kad maskoliai pramanė naują apsunkinimą pastojantiems į kunigus, reikalaujami nū jų egzaminu isz gudiszkos kalbos, tokio, kokį iszdavinėja baigiusieji asztūnias klesas gimnazijos: jei katras naujai iszventytas kunigas neiszdūs tokio egzaminu, nebus gudų užtvirtintas ir negaus algos. Da ir to negana — gudai stengiasi paimti į savo vanagiszkus nagus valdžią priiminėti arba atstatyti isz seminarijos klierikus. Baisus užmanymai! Jei gudai priiminės ir patys atstatinės klierikus dvasiszkos seminarijos, tada seminarija bus jų rankose, konsistorija-gi pasiliks passyviszka įrėdne. Dvasiszkoje katalikiszkoje seminarijoje gudai gaspadoriai — juk tai vilkai gaspadoraujanti avinykel! Patys pasigėrėkit tokiais gaspadoriais...

Egzaminas isz gudiszkos kalbos naujai iszventytų kunigų taip-gi nėra taip mažas daiktas, kaip tai iszsyk gali pasirodyti. Jis ne dėlto yra pramaitytas, kad suteikti mums apszviestesnius kunigus, bet suvis dėl kitų siekių. Pernai gudai uždraudė priiminėti į seminariją tokius aspirantus, kurie daugiau kaip pusė metų laikė egzaminus gimnazijoje. Jei seminarija priimtų tokių į aliumnus, gubernatorius turi tiesą praszaliti jį isz seminarijos. Na ir gubernatorius isz Seinų seminarijos jau praszalino du tokiu. Sztai kokia su jais istorija buvo: jiedu pabaigė keturias klesas lankė dar ir penktą, bet tenais blo-

gai mokinosi, ypacziai jiems nesisekė gudiszkas, dėlto į szesztą klesą jiedu nebuvo perkelti. Tada jiedu atsitraukė isz gimnazijos ir įstojo į Seinų seminariją. Seminarijos valdžia jūdu priėmė, bet gubernatorius liepė jūdu iszbraukti, nės, girdi, jau daugiau kaip pusė metų kaip jiedu iszlaikė egzaminą iszdavinėdami isz ketvirtos į penktą klesą. Tai taip daro gudai su egzaminais įstojant į seminariją, bet kas būtų, jei jiems pasisektų įvesti egzaminus dėl naujai iszvenstų kunigų? Tikrai, jei pusė kunigų iszdūtų tokius egzaminus, ir dėlto jei tikt pusė gautų algas ir vietas prie parapijų. Tai nelabai jau gerai būtų, bet ne taip dar ir didelė beda: kunigai galėtų iszmisti ir be gudų. Bet, kaip tuli stygavoja, gudai turi ezionais ir kitą siekį — jie nori taip padaryti, kad nė vienas kunigas negalėtų atsisakyti, kad jisai gudiszikai nemoka. Neuzilgo gudai užves, bent katalikiszkoje Maskolijos krasztūse, priverstiną mokslainių lankymą. Tada visi Lietuvos vaikai turės butinai lankyti mokslaines, kur, žinoma, mokys gudiszikai. Gudai galės tada sakyti, kad visi lietuviai moka maskoliszikai, kunigai taip gi visi žino tą kalbą, tad, pagal gudų logiką, dėlko bažnyczioje nesakyti pamokslus gudiszikai dėlko gudiszikai negiedoti, vietoje ką dabar gieda lietuviszikai arba lenkiszikai ir dar kartais peszasi nepasidalydami tų kalbų. Sztai, pagal tulų lietuvių nūmonę, ko maskoliai pageidauja ir į kur jie kreipia savo žingsnius. Ir asz tikiu, kad gudai gali su laiku taip padaryti. Apie priverstiną mokslainių lankymą — Maskolijoje jau gudiszki laikraszcziai pradeda užsiminti, o kizsimas gudiszkių pamokslų ir giesmių į katalikų bažnyczias taip-gi buvo praktikavojamas, ypacz

po lenkmezziui. Tada kunigai atsisakinėjo tūm, kad žmonės nesupranta maskoliszikai, o įvedus priverstiną maskoliszkių mokslainių lankymą tūm atsisakinėti negalės. Žinant kraugeriszką besotiszkumą maskolių, galime įtikėti, kad jie gali pabandyti taip daryt.

Pabandyti gali, bet ar padarys? — Niekados katalikiszkoje bažnycziose nebus sakomi gudiszki pamokslai, nė giedamos gudiszki giesmės; niekados gudų ezinovnikai nepaims į savo rankas rėdymo dvasiszkių katalikiszkių seminarijų.

Net dideliai abejotina, ar jiems pasiseks įvesti anūs gudiszkus egzaminus naujai iszventytų kunigų. Kaip girdėt, Varszavos arci-vyskupas kun. Popiel'is pasirėjo isz pastutinųjų kariauti su gudais už tūs egzaminus: net susirezignavojęs yra netekti savo vietas, bet niekados nepasidūti. Yra dūta zinia apie tūs egzaminus ir į Rymą szventam tėvui, ir sakb, kad ir isz ten jau yra užmestas protestas. Buvo padūtas praszymas carui dar toli priesz karunaciją, bet jisai nenorėjo priesz karunaciją atsakyti, dėlto vilkino atsakymą ir tikt po karunacijai atsakė, kad tas praszymas yra neiszklaustyas. Isz to matyt, kad pats caras pritaria tiems egzaminams, bet vis-gi abejotina, ar jie bus įvesti. Pagal mano nūmonę labai gerai padarytų, jei naujai iszvesti kunigai patys tarp savęs susitarę „sustraikūtų“ ir nė vienas neapsiimtų iszdavinėti. Susitarimas nesunkus, nės tokių kunigų yra nedaug (Seinų dijecezijos apie asztūni) ir tarp savęs gali matytis. Jei tukstancziai ir deszimtys tukstanczių darbinikų dirbtuvių susitaria straikūja, dėlko jie keli negali susitarti, ypacz kad yra apszviesti ir gerai supranta, į kur tie egzaminai veda. Materijaliszikai gali jūs prilai-

kyti kiti kunigai, tarp kurių nemažai yra pusėtinai turtin-gų; o kad czia klausymas ne apie „ten głupi litewski“, tai, rodos, nė vienas neatsisakys suszelpti.

Paimti visą rėdymą katalikiszkių seminarijų į savo rankas gudams niekad nepasiseks. Kaip patys kunigai sako, tas tikt tada galėtų buti, jei visi kunigai taip žemai nukristų, kaip Miknevyczius. Ketina dar gudai priversti ir Seinų seminariją, kad ir ji iszguldinėtų visus mokslus gudiszikai, kaip tai yra Kauno seminarijoje. Tas jau greicziaus gali jiems pasisekti.

Kas link įvedimo į bažnyczias maskoliszkių pamokslų ir maskoliszko giedojimo — isz to niekad nieko nebus. Kad maskoliai stengsis tai padaryti, galima tikėtis, nės vargu jie greit ateis į protą. Vis tai jų kvaili užmanymai, kurie greicziaus atnesz mums naudą, nė kaip blėtį. Kova gali buti ir smarki kova, bet kad mes pergalėsime, nėra ką abejoti. Atsimenu žodžius vieno iszmintingo gudo, kursai prielankiai kalbėdamas apie lietuvius, pasakb, kad jų gudai mus, lietuvius, kvailiaus spaudžia, jų dėl mus geriaus, nės jų lengviaus pergalėsime savo paiką prieszą.

Žvalgunas.

Isz Kitur.

Suvienytos Valstijos.

— *Leadville, Col. 27 Rugsėjo.* Straikas kalnakasių jau pasibaigė. Vakar vakare straikieriai laikė susirinkimą, ant kurio nutarė sugrįžti prie darbo, jei kumpanijos priims. Mokestį turėjo priimti tą paczia.

— *San Antonio, Tex. 28 d. Rugsėjo.* Miestelį St-Mary, gulinti į žiemius nū ezion, aplankė baisi vėtra ir pavandėnė. Daugel žmonių prigėrė.

Materializska blėdis taip gi žymi. Vandė ant ulyczių pasikėlė vietomis į 20 pėdų. Laimė, kad tai vis nutiko dienos laikia.

— *Ware, Mass. 29 d. Rugsėjo.* Dirbtuvėse milų firmos Otis Co., kuriose pirmiau dirbo tiktai pusė laiko, dabar pilnai dirba ir 1800 darbinjų tur darba.

— *New York, 30 d. Rugsėjo.* Vėtra, kuri vakar vakare ir szjryt szėlo, buvo taip smarki, kad tokios dar neatmenama. Blėdies padaryta daug. Daugiausia pajautė valstijos: Georgija, Virginia ir Pennsylvania.

Ta pati vėtra, tiktai kiek silpnesnė, siautė ir valstijose: New York, Wisconsin, Ohio, Indiana ir Illinois.

Isz miestų daugiausia pajautė nū buvusios tūmet vėtros szie: Schamokin, Pa., Reading, Pa., Alexandria, Va., Pottsville, Pa., Brunswick, Ga., Milwaukee, Wis., Lancaster, Pa., Savanna, Ga. Materializska blėdis isznesza keletą milijonų dol. Nemažai taip gi užmuszta bei suzeista ir žmonių.

— *Washington, D. C. 1 d. Spalio.* Ateinanczią sąvaitę susirinks czion venezuelizska komissija. Ant to susirinkimo perziurės ir apkalbės nekurias zinias, surinktas per paskutinius du mėnesiu, apie venezuelizską reikalą.

— *Conton, O. 1 d. Spalio.* Majoras McKinley, republikonizskas kandidatas ant prezidento, szjryt atlaikė telegramus nū republikonų isz valstijos Colorado, susirinkusių ant konvencijos, kuriūse jie atsizsauke su prilankumu ir prisirizimu prie republikonizskos partijos. Tokius jau telegramus atlaikė, ir isz valstijų: Nebraskos ir West Vir-

ginijos. Skaitlingos delegacijos sziaudien isz yvairių valstijų atlankė jį.

— *Jacksonville, Fla. 2 d. Spalio.* Miestelis Cedar Keys, skaitantis 1500 gyventojų, iszrodo tiktai vienų griuvėsių. Baisinga vėtra, kuri siautė pereito Utarnjko rytą, panaikino viską isz pamato. Namai, kurie atstovėjo priesz galybę užėjusios vėtros, tapė nuplauti per milzinizskas vilnis, sujudusių nū vėtros jurių. Žmonių daugelis prigirdyta ir užmuszta. Materializska blėdis dar nepadūta.

— *Kingston, Jamaika, 1 d. Spalio.* Keletas kubanizskų apicierių, vežusių svarbes depeszas, kurias ketino persiūsti Juntai į New Yorką, atvyko czion. — Norėjo jie iszlipti ant kranto nepatėmytai, bet valdzios dasizinojo koku tai budu apie tai ir suėmė. Popieras, kokias jie turėjo priesz savęs, paėmė valdzios.

— *Havanna, 1 d. Spalio.* Dalis kubieczyų apgulė miestą Cabanas provinc. Pinar del Rio, bet tapė atmuszti per ispanizską igulę. Vienok kubiečiai paeidami sudegino keleta namų ir apiplėszė kelias krautuves.

Arti Sabanilla prov. Matanzas kubiečiai nustumė nū rėlių trukį, ant kurio važevo ispanizski kareiviai, isz kurių keturi liko užmuszti.

Menkiau žymių susirėmimų yvairiose vietose salos atsitiko keletas.

Sziomis dienomis pribuvo ant salos 30,347 kareiviai isz Ispanijos į pagelbą. Dabar ispanai tikisi sumuszti kubiečius.

— *Paryzius. Dieną 27 d. Rugsėjo* atlaikė žinią, kad laivas „Magdalena“ nuskendo laikia vėtros pakrantėje departamento Landes, pietinėje

Prancuzijoje. Isz vaziūtojų visi nuskendo.

— Ant salos Madagaskar, prigulincizios Prancuzijai, pakilo maisztas. Randas nutarė iszsiūst 12,000 kareivių dėl užgesinimo kilusio maiszto.

— Sōcialistai didei sujudo isz priezasties iszskilmingų prirengimų laukent atsilankymo czion rosizsko caro. Ant namų lipinėja raudonus plakatus, kuriūse iszrodo barbarybes rosizsko rando. Valdžios Paryziaus pyksta ant socialistų.

Graudu, minint apie praeitę, kada tauta Prancuzijos liejo kraują idant iszsigelbėti isz po valdzių monarchijos, o dabar ir vėl nor laižyti pėdas barbaro, prispaudėjo tiek nelaimingam padėjime esanczių tautų, kurių aszaros szauke pas Dievą atmonijimo.

Priesz tokį pasielgimą valdzių Prancuzijos tur sudrebėt visos gyslos prispaustų tautų, nes Prancuzija skaitosi kaipovalna szalis, kur visi žmonės yra sav lygus. O sziaudien taip žemai nupūlė, kad barsto pinigų, idant priimti tokį nemielaszirdingiausi kankįtoją vargdienių žmonelių, kurie szimtus kartų yra vertesni tokios pagūdones, kokią jam visur renga.

— *Londonas.* Ant salos Rhodes sujudo turkizski ir graikizski kaliniai. Paszaukta kariumenė numalszino jūs; 20 užszovė o 40 sunkei suzeidė.

— Į „Times“ daneszė isz Kairo 27 d. Rugsėjo, kad Kedywas, kuris važinėja po Europą, paėmė su savim planą, sustatytą per czionykszczius urėdinjkus, apie neprigulmystę Aigipto. Aigiptas dabar po valdze Anglijos.

— 28 d. Rugsėjo daneszė į Londoną, kad darbinjikai ant dokų Hamurge pakėlėstraiką.

— Pereitą sąvaitę atsibuvo czion susirinkimas Fenianų, ant kurio tai susirinkimo skai-

tė laiszką Williamo Lyncho. Autorius to laiszko sakosi, kad jisai prisizada paremti materializskai judėjimą po devizu: „Pirmutinė irlandizskai – republikonizska federacija“. Nieko jisai daugiau nereikalauja apart tiktai, kad Anglijo susitvertu tokia draugystė, kurią jisai rėdytu budams Amerikoje. Ant rytojaus iszdrukavo manifestą ir iszmėtė Irlandijoje. Manifestas szauke irlandiečius kelti revoliuciją.

— Depesza isz Bombajaus danesza, kad zieminėse ir vidurinėse Indijose buvo didelė sausuma, dėlei kurios neužderėjo javai. Badas czion bus jauzczemas.

— Lordas Rosemead, gubernatorius kolonijų Kapstadt, telegrapavojo 30 d. Rugsėjo, kad anglizski kareiviai sumuszė visur Matabelus.

— 1 Spalio daėjo czion žinios isz Merro Turkestane, kad czion radosi epidemizskas drugys. Žmonių mirszta daugybės.

— Rosizska laivinė tiktai už 45 mylių nū Bosforo sukinėjasi po vandenis Jūdmarių. Apie tai pranesza korespondentas „Chronicle“ isz Berlyno.

— *Konstantinopilė, 27 d. Rugsėjo.* Po visą miestą iszmėtyta daugelis cirkuliarų, drukūtų per Jaunąją turkizską partiją. Autoriai tų cirkuliarų darodo, kad sultonas neuzlaiko mokslo Mahometo. Gale cirkuliarų yra paminėta, kad jei sultonas vis taip elgsis, bus praszalintas nū sosto, arba užmusztas.

— *Petropilė, 29 Rugsėjo.* Laivinė prekizska, varanti prekybą su Kinais, Japonija ir Korėja, bus padidinta ant penkių naujų laivų.

— *Marsylia, 29 d. Rugsėjo.* Daugelis Armenų turkizskų apleidze Turkijos rubezius, kad tiktai iszsigelbėti isz nagų

nelemtos giltinės. Isz Konstantinopolės pribuvo czion apie 800 Armenų, kurie norėjo iszkeliauti į Suv. Valst. Bet isztų tiktai 18 turėjo ganėtinai pinigų idant nusipirkti laivakortes; kiti gi buvo iszvežti į Argentiną (Pietinėje Amer.).

— *Viena, 30 d. Rugsėjo.* 2500 kalnakasių, dirbanczių kaayklose Brux ir Osseg Czekūse, pakėlė straiką.

— *Berlynas 1 d. Spalio.* Randas ispaniszkas užsteliavo 60,000 karabinų pas Laeweli, vokiszką ginklų pabrikantą. Karabinai bus gatavi Grūdžio m. szių m.

— *Kolon, 1. d. Spalio.* Czionai atlaikyta žinia, kad Guianoje kas kart vis daugiau atranda aukso kasyklų. Kasyklos szios randasi vietose arti rubeziaus Venezuelos, už kurias tai ir eina dabar ginčas tarp Venezuelus ir Anglijos.

— *Genua 2 d. Spalio.* „Minnneapolis“ kreiseris Suv. Valst. iszplaukė szįdien isz czion į Konstantinopolę. Iszsiųstas tasai buvo idant užstoti amerikoniszkus ukėsus, gyvenanczius Turkijoje.

— *Carogrodas, 2 d. Spalio.* Isz laiszkų, atlaikytų czion isz Karputo, pasirodo, kad laikia pšovynės EGINE iszpjauta 2000 Armenų.

Masonerija.

Iszskaitęs skundus protektoriaus visų trijų gultų masoniszkų Prusūse ant užpūlimo prasos vokiszkos katalikiszkos ir kitokios, o toliau tvirtinimą, kad „ypatingai dabartiniūse laikūse gultos masoniszkos yra rasodnįku religijos ir patrijotizmo“, — pajutau norą dasiznoti ką nors tikresnio apie tą taip slaptinę draugystę, o

ypatingai viriau nore, ar gultos masoniszkos isztiesų yra rasodnįkais religijos ir patrijotizmo. Paėmiau tada į rankas enciklopediją Meyer'io (tomas VIII) treczią iszdavimą. Tenai ant 159 puslapio radau straipsnį apie liūsmasonius, — paraszyta J. G. Findel'io (pažiūrėk Verzeichniss der Mitarbeiter am siebenten Bande), garbaus masoniszko literato, iszdavėjo liūsamasoniszko raszto „Die Bauhuette“, isz kurio matoma, kad masonerija nė kiek ne tur ant akies platinimą tikėjimiszka dvasioja krikščioniszkoja, o taipgi nė patrijotizmo mislyja idėjos monarkiszkai-prusiszkos.

Ponas J. G. Findel — o galima jam kaipo galvai masoniszkai tame dalyke tikėt, tūm labjau, kad straipsnį tą paraszė tūmet, kada masonerija tikrai triumavo imtynėje pakeltoje su bažnyčia katalikiszka, laikia kulturkampfo, raszo kas žemiau:

Liūsamasonerija (prancuziszkai Franc—maconnerie) reiskia tiek, ką sztuka gyvatos, yra tai isz vidurio puikus surėdymas, užsidegimas dėl idealų žmoniszkumo, vienžinysta iszpildyme žmoniszko darbo sumislytu sav mieriu; isz virszausgi yra pagal tiesas sztukos draugiszkos darbas dėl isztobulinimo žmonijos. Pamatu auklėjime ir platinime liūsamasonerijos yra sąryszis liūsamasoniszkas suimantis visų atskirus ryszius ir gimiszkus, ir valstijiszkus, ir tikėjimiszkus į vieną didelį sąryszį, kuris po to iszrodo kaipo draugystė pavaļnyta nū yvairių skirtybių padėjimo, kilties, tautystės ir tikėjimiszkos iszpažinties; yra ji suriszkta tiktai tiesa moraliszka, ta, ką visiem augszcziau spirentiem žmonėm yra iszvienine ir broliszka meile. Lessing (poetas vokiszkas ir masonas) vadina liūsamasoneriją institucija, kuri reikalauja ir su-

tvere visą draugiją žmonių reikalaujama pasitaisymo ir budavojimo, visokeriopą tam reikalingą darbą atidėda į rankas atsakanczius, viskas kas yra gero garbina ir kele, ir stengesi visokiam piktui ardancziam valstiją ir draugiją — bet ne tai ar kitai valstijai (o tokiu budu tiktai masoniszkai P. R.) prieszingai dirbti be užgavimo valstijos ir draugijos (masoniszkos P. R.). Noris sąryszis liūsamasoniszkas ne turi vienlietinės organizacijos ir vedimo, tiktai dalinasi ant pavienių valsczių (gultų) ir sąryszį (didelė gulta), tai vienok savo vidurinė esybė yra vienu ir visuresancziu, ir visos gultos ant visos pasaulės perstato idealiszkai tiktai vieną gultą, ir visi liūsamasonai yra sąnariais vienos szeimynos. Pragumai kokiais liūsamasonai naudojasi dėl pasiekimo savo mierio, yra pirmiausia mokslas ir paveizda, toliau pilnas užlaikymas draugiszko gyvenimo ir lavinimasi darbūse humanitariszkūse. Neteisingai — taip gūdziasi Findel — vadina liūsamasonus slaptinę draugystę, teisingiau but jei pavadyti uždaryta draugystė — geschlossene Gesellschaften: kadangi — taip supranta Findel — ne yra slaptingi nė mieriai, nė draugai, nė įstatai (ar tiesa? P. R.) taip gi nė istorija jų. Tvirčiausia tylėjimą arba — kaip tenai nebebuk — slaptumą užlaiko liūsamasonas tiktai vien dėlto, kad jį nepažitu norintis naujai įstoti, arba isz kitos pusės imant — kad užlaikyti visą galę metodos mokslo. Budas ir simbolai ne užvere savyja nieko tokio, kas but priesingu geriem darbam ir tiesom valstijos, yra jie pilningai notura etikos (moraliszkumo) — sako Findel. (Pažiūrėsim kas toliau! P. R.).

Klausymas dabar, dėlko ta diskrecija arba slapybė, kame

sąnariai masonerijos tur prisieka padaryt — jeigu tai vis užvere savyja dalykus pagirtinus, dėlko czion po skvernu dengema szviesa? Su gerais darbais niekas rodos ne tur slėptis. Pirm negu Findel'io iszvedimus perstatysiu, padūdu g. skaitytojams mislianos slaptos prisiekos:

„Prisiekiu vardan Augszcziausiojo budavotojaus viso svieto, kad niekūmet slapybės, zenklų, žodžių, mokslo ir apsiėjimo liūsamasonų neiszdūsiu, ir kad amžinai tame užtylėsiu. Prisizadu ir prisiekiu vardan Dievo, kad nė rasztu, nė zenklais, nė žodžiais, nė darbais nieko neiszdūsiu; taipgi nė spaudinsiu nė litograpavosiu to, kas man dabar yra įsakyta ir kas kada dar bus įsakyta. Jeigu szių savo žodžių nedalaikysiu: tegul luį pos mano karszta geleže bus deginamos, tegul mano ranką nukerta ir liežuvį isztraukia, tegul mano galvą nukerta, o kuną mano tegul, laikia primimo mano brolio į gultą, pakare ant negarbės už mano nedalaikymą ir dėl pabauginimo kitų, po tam tegul sudegina ir pelenus paleidžia ant visų pusių, kad nė žymės neliktu mano tokio bjauraus pasielgimo. Taip padėk man Dieve ir szventa Evangelija Tavo. Amen“.

O ką, ar tai ne yra nekalta prisieka slapybės!

Bet paklausykime, ką Findel'is kalba toliau:

Kas link darbavimosi sąryszio masoniszko tai tas yra dvejopas, dvasiszkas—darbūjantis isz vidaus ir svietiszkas darbūjantis matomai. Pirmas (t. y. dvasiszkas) užsilauko ant dvasiszkai—moraliszkos įtekmes sąnarių, idant jūs davesti iki isztobulinimo paties savės ir isztraukti jūs isz yvairių monų, lengvatikystės, klaidatikystės ir nepasitikėjimo ir iszaugyti jūs į gerus, interese visūmėniszko labo darbszczius

žmones, rodant jiems be per-
trukio amžiną idėją teisybės,
gerovės ir grožybės“.

Ir ezion patsai jau Findel
sako, kad „tas nematomas
darbavimasi prasiszalina, kaip
tas pats per savą suprantama
(?!). akei tyrinėtojaus ir
remtam statistiskam darody-
mui“. (O tai dėlko? Svie-
tas sugriežtu dantimis, jeigu
tai pamatytu! P. R.).

Jeigu dabar išpažintojai
yvairių tikybų, o tokiu budu
krikszczionys, žydai, mahome-
tonai ir stabmeldžiai randa
vietą guldoje ir jeigu tas tiesos
visus savo sąnarius isztobulina
išvalnyjant jūs — pagal ta-
rimą Findel'io — isz yvairių
lengvatikysečių, monų ir t. t.,
tai tūmet krikszczionys pri-
versti yra iszsidadėt savo
krikszczioniszkų pareigų, žy-
dai tur pamesti Maiziesziaus
įstatymus, mahometonai moks-
lą Mahometo, buddistai moks-
lo Budos ir t. t., ir tur priimti
įstatus, kurių niekas nežino,
ir kad tokių niekas nepažitu,
liepe kožnam naujokui pri-
siekti kaip virszui buvo minė-
ta.

Toliau kalba Findel apie
sąryszį vokiszkų liūsamasonų,
prie kurio 1876 mete daugiau
negu 1200 sąnarių prigulėjo,
kad to sąryszio stengimūsi yra
uzvesti vienlietinę pamatinę
tiesą, pakėlimą istoriszkų ty-
rinėjimų, uzvedimą abelninės
tiesos dėl gultų, nužeminimą
dogmatų ir krikszczioniszkų
apeigų, atmetimas urondu,
kilties ir kitų augsztinimų.
Kalba Findel, kad sąryszis
vokiszkų liūsamasonų turi
taip gi centraliszką izdą pa-
gelbinį. Tas szelpe: „Drau-
gystę apszvietos esanczią Ber-
lyne“, „Draugystę iszauklėji-
mo jaunūmėnės esanczią Drez-
dene“, dūda stipendijas dėl
gabių prie mokslo jaunikai-
czijų ir t. t.

Tai ir tiek Findelis.

Isz to viso, ką ezion apie
masoneriją, o ypatingai apie

vokiszką privedžiau, pasirodo,
kad sąryszis tas nė kiek ne
yra rasodnįku tikėjimo, ka-
dangi tūmet neturētu judinti
ir griauti dogmatų, kurie yra
pamatu musų tikėjimo, rams-
tis musų Bažnyczios ir auksi-
nis siulas musų gyvenimo.
Nės kas atims mum dogmatūs
uzvertus sudėjime Apaszta-
liszkame arba „Tikiu į Dievą
Tėvą“, kas mums iszplėsz
dogmatūs uzvertus „szesziose
tiesose“ ir dūkim sav pasakys
kad Kristus nebuvo Dievu ir
dėl musų iszganymo nemirė,
kad dusze žmogaus mirszta
kartu su myriu musų kuno
ir t. t. tas juk negal but ra-
sodnįku musų tikėjimiskumo
dvasioje krikszczioniszkoje!
Toliau, negal but rasodnįku
tikėjimiskumo tasai, ką sten-
gesi panaikyt skirtumą tikėji-
mų krikszczioniszkų ir dūkim
sav katalikus, liuteronis, bab-
tistus, irvingianus, metodistus,
albrechtianus ir t. t. sumaiszy-
ti į vieną didelę kruvą ne kai-
po žirnius su kopustais ir pa-
daryt isz tų visų tikėjimų vie-
ną galimatiją (sumaiszą), kas
galētu vadjti liuteroniszkai —
kataliszkai-vokiszkai-prusisz-
ka galimatija. Prie to varosi
aiszkiai ir atvirai masonai,
prie to varosi visi sziaudieniniai
ateistai, prie to varėsi pagar-
sėjas Pridrikas Dittes ir visa
konsoreyum (yvairus susidrau-
gavimas) „freier Lehrerverei-
ne“. Viskas tas kalba jau
net per szviesiai priesz tvirti-
nimą, kad „masonerija yra ra-
sodnįku krikszczioniszkumo“.

Bet ir rasodnįku patrijotiz-
mo masonerija negal but.
Jeigu ji isztiesų dirba dėl to
kaip Findel sako — kad pa-
naikyti visus urondus, kiltis,
tai per tai jį patvirtina tai,
ką socialistai dirba norėdami
sutverti republikas, o kas to-
kias iszlygas garsina, negal
but draugu tautos; tasai taip-
gi negal kalbėti tam apie patri-
jotiszką meilę t. y., kaip Fin-
del, apie patrijotizmą vokisz-

ką.

Tokiu budu ir rasodnįkais
patrijotizmo gultos masonisz-
kos buti negal.

Isz lenk. „Goniec Wielk“.

Isz lietuviszku dirvu Amerikoje

— New York 24 Rugsėjo
1896 m. Asz tikiu, jog musų
broliai pasitaisys ir pradės pa-
doriau elgtis ant balių. Man
teko ne nū vieno girdėt, jog
kiek laiko atgal tai jau ne ba-
liūs buvo, jei nebuvo peszty-
nių, bet dabar retai tas atsitiu-
ka; o sztai, kaip teko lankyti
mą ant dviejų nesenei buvusių
balių, visai nieko panaszio ki-
tiems baliams nebuvo; viskas
taip dailei pasirodė, kad tikt
džiaugtis reikia.

Pirmas isz minėtų balių bu-
vo iszkeltas per Mildos Gies-
minjkų draugystę (balius ir
koncertas buvo) ir antras, ku-
ris buvo iszkeltas 19 d. Rug-
sėjo ant naudos Emigrantų na-
mo. Pirm szio baliaus buvo
loszta teatras, — komedija
„Amerika Pirtyje“, apie ką
buvo jau minėta „Vien.“
Teatrą loszė sąnariai draug.
„Palangos Juzės“. Kaip asz,
taip lygei ir mano draugai vi-
saip kalbėjom apie nusiseki-
mą tos komedijos; bet kaip
gavom pamatyti, tai suvis kito-
kią pakraipą nūmonės įgijom.
Vienu žodžiu tarent, — teatras
nusisekė labai puikei. Kož-
nas savo rolę atliko konoge-
riau ir tikrai iszrodė, kad ma-
tai tai vis tikrai Lietuvoje.
Daugiausia reikėjo jūktis isz
Faibcziko, kuris kaip savo
kalba ir apsiėjimu, taip lygei
ir kostiumu iszrodė ant tikro
žydo, kalbancziu apie geszeftą
su Lietuvos ukinjku. Teisy-
bę reikia pripažīt, jog nei tik-
ri aktorai ne but geriau per-
statę, kurie tikt tūm vien ir
užiima.

Kožnas, kuris tiktai atsilan-
kė ant to teatro, negalėjo at-
sigėrėti ir pagyrams nebuvo
galo.

Po teatrui buvo dainos.
Dainavo „Mildos Giesminjkų“
draugai. Isztikro, rodos sztai
jau ir kelesi tavo dvase, kaip
iszgirsti savo prigimtoje kalbo-
je tokias jausmingas ir taip
puikei ant keturių balsų atlie-
kamas dainas.

Kaip loszikams teatro, taip
lygei ir daininjkams ir jų va-
dovams isztariu szirdingiausių
aczių, ką nesigailejo truso ir
taip dikeszei sujudino manija
lietuvisztės dvase. P.

— Brockton, Mass. 26 d.
Rugsėjo. Jau nū senai regiu
darbus tulų savo brolių tru-
saujanczių apie lietuvisztės rei-
kalus, bet dėlei tulų priezas-
czių negalėjau patsai prisidėti
ir savo silpną balsą parodyti.
Teisybę reik pasakyt, jog nors
jau kelintas metas kaip skai-
tau lietuviszkus laikraszczius,
vienok dar pirmu kartu patė-
miju tokį karsztą tėvyniszką
sujudimą nedaugelio isz musų.
Labjausia užgavo mą į szirdį
szauksmas sutverti draugystę
„Tėvynės Mylėtojų“ ir dėlto
pasiėmiau ir patsai prie to pri-
sidėti. Uzvardyjimui tos
draug. buvo padūta keletas
vardų, bet asz apie tai szium
kartu nekalbu. Jeigu prade-
dam szį darbą, tai turim ir vir-
szinjkus pirmiau iszsirinkti.
Ant prezidento, asz isz savo
pusės padūdu balsą, aprinkti
p. J. Kazakevyczė, kaipo pra-
dėtoją viso szio darbo; apie
kitus virszinjkus netariu; — gal
kiti padūs? Paskirta mokes-
tis labai pritinkanti (zinoma,
galētu but ir po daugiau, bet
reikia apsimislyt ir apie szia-
dieninį padėjimą darbinjko).
Atsiszaukiu todėl į visus, idant
ne butumėt kurti prie szio ir
buvusių szauksmų ir stotumėt
eilėn kitų, jau pasirodžiusių.
Zinoma yra, jogei laikia tur-
kiskos karės, kada Aleksan-
dra II, Rosijos caras, pasakė
vādai Krasovskiui, (ant pra-
vardės, kaip matyt turėjo but
lietuvisztės), jog jau jį paleidze

namon, nes jau szeszis susirėmimus narsiai atlaikė, tai tasai atsakė carui: „Vieszpatie, asz dėl Jusų gatavas esmiu dar szeszis kartus stoti į mūszą“. Tai gi, jei dėlei garbės vieno o matome tokį pasiszventimą, tai kaip gi mes galime nebuti jausmingais dėl nešzimo pagelbos o kartu ir garbės visai savo tautai?

Nevienas isz tarpo mūsų gal ir norėtu darbūtis, bet labai tankiai jo materializskas padėjimas stoja ant to kelio, o pamokėti už tą darbą nėra kam, ir tur tokiu budu miegot jis, o gal ir jau gatavas jo darbas. Isz kitos vėl pusės pamėmus, ir paziūrėjus ant sunkumo darbų mūsų, turime pripažinti, jog tame pastatytos bereikalingos kilpos, ir nežiurint kas per vienas tasai darbinikas, kozną į tas kilpas bando ma gaudyti. Apie szį dalyką vertėtu mą rodos teisingiau žiurėti. *K. G.*

— *Union City, Conn.* 17 dieną Rugsėjo m. persiskyrė su sziai pasaule a. a. Petras Skinkis; 22 metų amžiaus. A. a. Petras Skinkis paėjo isz kaimo Gudelių, parapijos Pajavonio, Vilkaviszkiio pav., Suvalkų rėd.

Į Ameriką atėjo apie Rugsėjutį mėn. 1895 m. Pergyvenęs apie porą mėn. Naujorko valstijoje, atvyko į *Union City, Conn.*, ir darbą gavęs, apsisostojo.

Užsidirbęs kelis centus, dar neturėdams nė drapanos atsakanczios, jau prisiraszė į „Klubą“ užmokėdams kelis centus ir į „Susivienijimą Lietuvių Amerikoje“. Taip gi troszko prisiraszti ir į draugystę, bet jau laiko nebuvo. Turiu priminti, kad a. a. Petras mėgo skaityti liet. laikraszczius ir knjgeles; gavęs nog draugų savo su dideliu karszcziu perskaitydavo kozną, per ką pažino ir vertę draugyczių. Bedirbant a. a. P. Balandžio m.

96 m. pradėjo galvą skaudėti: iszpradzių po biskį, toliau daugiau. Geguzio m. turėjo sustoti dirbęs. Pergulėjas keletą savaiczių ūvoja, tapo padūtas pabaigoj' Birželio m. į Waterburio lignonbutį, kur ir pasimirė.

Rugsėjo 20 d. tapo per rupestį pono Vasekevicziaus iszkilmingai palaidotas.

A. a. Petras į „Susivienijimą L.“ iszmokėjo 95 centus. Posmertinę gaus jo giminės.

Palei szios dienos aprokavimą isz a. a. P. posmertinės bus pilnai apmokėta už laidotuves p. V., ir da szeip biskį skolos kurę buvo padaręs laikia ligos, ir dar atliks keli doleriai, kurie bus apversti ar ant užpirkimo miszių szv. už nabaszniško duszę, arba taps į Lietuvą tėvucziams nusiusti.

Lai Dievas dūda, idant visa Lietuvos jaunūmenė pasektu pėdoms a. a. Petro. Nustojo jo tėvai gero ir nužeminto sunaus, broliai ir sesutės mylimo brolyczio, o mes, mūsų draugystės garbaus sąnario. *J. G.*

— Į sąnarius dr. „Tėvynės Mylėtojų.“ Žinome, kad keliose vietose susitvėrė kūpos augszczius minėtos draugystės, tai pagal nurodymą 39 num. „Vienybės L.“ inžengtiniame straipsnyje, kad turime pasirupinti apie centralizską komitetą, turiu keletą žodzių prasitarti.

Jeigu mes darytumėm taip, kaip kad paprastinai daro tankiausiai pagelbinės mus draugystės, tai apsiriktumėm, nės jos nežiuriką renka; tankiausiai perstato ant prezidento, sekretoriaus ir kasieriaus žmones nemokytus, ir visai nepratusius vesti padūtus jiem reikalus; tokiu budu kada pareina draugystės kėravojimas ant rankų, tai vietoje davado, esti nepasisekimai. Prezidentas sumantavoja draugystę ir nieks nenori jo klausyti; sekretorius

pripeckoja knjgas kad nieks negali po tam tiesos surasti; kasierius, taip gi knjgas laiko be parėdko; tai kartais isz to pasidaro tikt maiszalienė. Nors tas atsitinka ne visur, bet kaip man žinoma tai daugelyje vietų. Taip atsitiko ne tikt draugystėse, bet ir parapijose. Mes, iszrinkę ypatas nesuprantanczias kaip mūsų reikalus vesti, neturėtumėm nei rugoti, bet negerai, kad žmogus tame nesuprasdamas nieko, apsiima priimti skiremą jam urėdą. Negerai vėl labai ir tas, jei kurs nors ir suprasdamas, o tingi karta savo priderystes atlikti. Su szitūmi broliai pasirupinkite.

Pažystamas Trupinėlio.

Reikalūse draugystės „Tėvynės Mylėtojų“.

Minersville, Pa. 27 Rugsėjo. Rementis antstraipsnių, tilpusių „Vienybėje“ mus gentainis T. Astramskas, pagal nutarimą kelių pirmiaus įsiraszusių tos draugystės sąnarių, teikėsi suszaukti abelną mitingą lietuvių dėl nutarimo kas link dr. „T. M.“ Susirinkus apie 20 lietuvių, T. A. atidaręs mitingą ir prakalbėjęs trumpai apie draugystės užmanymą, perskaitė isz laikraszcziio „V. L.“ tilpusius ten draugystės mieriūs, po kam prisiraszė 10 sąnarių užmokėdami mokestį paskirtą. Pirmiaus prie draugystės buvo prisiraszė keturi sąnariai: 1. Vincas Ramanauskas, 2. Vincas Draugelis, 3. T. Astramskas, 4. Kazys Draugelis.

Dieną 27 Rugsėjo prisiraszė 10 sąnarių: 1. Jurgis Merkeviczius, 2. Vincas Meszkinis, 3. Simanas Mikalaviczius, 4. Jonas Mikalaviczius, 5. Peliksa Matuleviczius, 6. Antanas Valinczius, 7. Gabrieliūs Szarpenskis, 8. Kazimieras Micziulis, 9. Liudvikas Jusaitis ir 10. P. Szalaszzevicze.

Toliaus, pagal nutarimą sąnarių buvo rinkta vyriausybe Minersvilles kūpos: Ant prezidento iszrinktas Simanas Mikalaviczius; kasierium Antanas Valinczius; sekretorium Peliksas Matuleviczius.

Minersvilles kūpos dr. „T. M.“ skaitlius pinigų isznesza \$5,85c.

Matome isz „V. L.“ pranešimo, kad szį nauja draugystė „T. M.“ turi sziądien \$14,45.

Prie pabaigos sąnariai dr. „T. M.“ kūpos Minersvilles nutarė ir paskyrė T. Astramską perstatyti nū savęs ant visūmeniszko apdirbėjo draugystės reikalų, ir jeigu ant to susitaikins kitų miestų kūpos, tai raszėjai arba daneszikai apie draugystės reikalus teiksis rasztelius dėl sutaikimo prisiusti ant szio antraszo.

T. Astramskas,
Box 200 Minersville, Pa.
Sekretorius Minersvilles kūpos. *P. Matuleviczezius.*

Reikalūse dr. „T. Mylėtojų.“

„Lietuva“ 39 numeryje nurodo, kad įstatymai dr. „T. M.“ suteikti per T. P. ne esą geri, nės lietuviūs skirstoma į partijas. Rėdystė „Lietuvos“ sako: — „Mums rodosi geriaus būtų, jei galėtume szelpti lietuviūs, pagal iszgalėjimą, kur tikt jie paszelpos reikalauja“. Su szitūmi ar gi tai mes galime susitaikyti? Ne. Jeigu mes užmanysime tokį darbą, kuris bus mums nepakeliamas, tai ankszczius ar vėliaus mūsų tas darbas turi liktis bergždziu; galop nužengti graban. Czion, jeigu su užmanymu norime žengti tolyn, tai neatbutinai turime ir mislyti, kur ir kam jis gal but reikalingas.

Mes gana gerai žinome, kad rastis gali gana lietuvių reikalaujanczių paszalpos, tai yra uždyką gauti laikraszczius ir knjgas; bet turime pasimislyti, ar visi yra tokiais kad negalėtų patys nusipirkti? Ne-

visi. Amerikos lietuviams, ar reikia už dyką dalyti? Taipgi ne, — nės czion ne ant tiek mus laikraszciai yra brangus, arba ir knjgelę ne taip sunku gauti nusipirkti, tikt nenorintys tai to nepataiko apturėti. Toliaus, pagelbstinti įrėdnė yra Amerikos lietuviams gana nemenka — „Susivienijimas L. Katalikų Amerikoje“, tas sziadien yra jau ir pajiegosė sudrutėjęs; tikt tiek, kad „S. L. K. A.“ lietuvių nekatalikų anaipol pagal įstatymus nėgali szelpti. — Tai-gi draugystė „T. M.“ tą jau suaugėnė įrėdnę lietuvių matydama, sumislyjo szelpti tūs, kuriems yra vargingiaus ir brangiaus viskas gauti ir nusipirkti, — lietuvius Tėvynėje.

Gerai, tikt mes tėmykime; lietuvių esantys tėvynėje, Lietuvoje, ar gi tikt tiek turi užmokėti už Amerikos knjgelę ar laikrasztį, kiek lietuvių Amerikos? Lietuviniui Amerikos kasztūja laikrasztis \$2, ant metų, o Lietuvos žmogui kasztūja jau 6 ar 8 rubliai; o kur kontrabanda? Amerikos lietuvių tegul nevisados už dirba nū \$3 iki vienam ant dienos, o Lietuvos darbinikas tikt vidurvasaryj uždirba vieną rublį, rudenį gana 40 kap.; o norinciam pasiskaitinėt, daugiau apsiszviesti ir daugiau ką žinot, netik brangiai reik pirkti, bet ir nusipirkus isz visų szalių bijotis, ir rasztelį kū giliausiai kavoti. Ten gauti raszteliai mūsų szalies brangus begotesniems o ar gal but pigesni vargšams, darbinikams? Tai-gi, kaip galima czion sulygiti tokį szelpimą? Mus draugystė „T. M.“ velyja lygiai labo visiems lietuviams koks jis nebutų, o su paszalpa tikt dėlei tų nor pasirodyt, kurie Lietuvoje, nės ir taip nors už dyką jiems kaipo dovanėlę siųsime brosziuoras, bet pagal tiesą, tai jiems tikt sergėtis nū meszkoriu daugiau stovi, kaip kad Amerikos lie-

tuviams nusipirkus — be baimės sunaudoti. Mes galime sakyti, kad pirkimas brosziuoros ne bus brangintas dėl lietuvių Amerikos, nės jokio isz to pelno nės jieszkosime, bet nors už popierą knjgelės pirkikas Amerikos užsimokės.

Tarp kitko, „Lietuva“ sako: „Uztenka atkreipti savo atyda ant lietuvių vaikų czia užgimusių. Daugelis isz jų, ypacz jeigu tikt motina ne lietuviė — visai lietuviszkai nemoka“. Tas yra tiesa, bet mes apie tai turime manyti, kad sziame paskutiniame laikia, kur tikt susideda lietuvių skaitlius nors isz 300 ypatų, jau ten yra lietuviszka parapija ir kunjgas, kurs kaip jau matome daugiau gali isz pamokslinyczios, neigu kas su brosziuoroms (knjgelėms) veikti; tai-gi jie galėtu maloningesniais prie lietuvių žmones savo padaryti su meilingais ir gražiais pamokslais, ir tėvai pamylėtų savo vaikelius auginti tikrais tautos vaikais; bet ne žeberonais; tegul sakau tikt mus gūdotini kunjgai tą malonėtu veikti su pasiszventimu, tada matytumem spartą, nes ir prie skaitymo tie pats tėvai griebtus. Sziadien esti regima tikt konfiskacijos rasztų ir skaitymų. Kas link apszizenijusių su svetimtautėms, tai ir czion viskas paeina nū tėvyniszkumo vėro; gers tėvynainis iszmokin lietuviszkai pacią ir vaikus, bet vogronas niekadės! jam apie tėvyniszkumą nei szeszėlis ne szmėksztelės. Rėdytojas „Lietuvos“ nurodo, kad „Amerikos lietuviai apszvietime dar senos tėvynės nepralėnkė“. — Nereikia norėti, kad umu laiku pralėnkė. Senos tėvynės lietuviai apszvietimą emė taip-gi ne nū lietuvių, bet nū svetimųjų, ir tiejie ar-gi jau taip senei pradėjo darbūtis? Prieg tam gana žinome, kad remtojai apszvietimo už savo trusą kožnas beviaik gavo ir gauna apszmei-

zų nasztą, o ir rėdytė „Lietuvos“ sykiu su „Garso“ Skeptiku menkiausia užmanymėli ir niekam nieko nekenkentį, nematant jame da nės krislo, o teikėsi apszaiipyti; tai-gi kokia viltis gali buti tolesnė? Mes, dr., „T. M.“ jeigu pradėjome nors silpnai krutintis, tai ir be baimės apszmeizų ar perkratinėjimų, nors mažą ką mėgysime veikti, nės sziadien kaip ziurint tai isz dalies ir mus mokintesniejie tautiecziai nežine ko maloni.

Vėla tėmyjame „Lietuvos“ užmanymą sziokį: „Labai nau dinga but, jeigu galėtumem prie tos mūsų szelpėjų draugystės patraukti ir Lietuvos brolius ir tokiu budu įrengti vieną visų lietuvių „Apszvietimo draugystę“. Mes isz savo pusės džiaugsmingi esame už tokį užmanymą, bet klausiamė, kur iki sziol toki gražus užmanymai miegojo? Ant įneszimo apie lietuviszką kongresą, susidedantį isz mokintesnių lietuvių, tūjaus debesys su smiltimis taip nū pusės „Lietuvos“ taip ir nū „Garso L. A.“ kronikoriaus, Skeptiko pakilo.

Jog matomas buvo įneszimas kun. Žebrio, kad kongresas toks gali buti atliktas dėlei lemtesnio tautiszko susitakymo; o ar gi negalėtu, but ant tokio kongreso įneszti ir gražus mūsų tautiszki mieriai? Bet su mumis visai kitaip dėstis, jeigu viens įnesza kokį užmanymą, tai kiti isz szalies ir vaidus kele, kaip kad tartum ką pametę. Žinoma, užmanymai visoki, vis gi tur pereiti per debesius apszmeizų, bet kas žin, ar-gi mes su tūmi ką labo veikėme? Ar-gi jau mes nežinome, jog labas visokis neturėjo pradzios be užmanymo. Visokis labas mūsų darbas, veikent isz vien, nepasitycziojant, butu laimingesnis, bet kada susieisime į vėnybę?

„Lietuva“ kelintu kartu vis-

gi smiltimis pustelėja ant naujos mūsų draugystės „Tėvynės Myletojų“, ir su tūmi jau sziame karte turėjau atsakymą per „Vienybę“ dūti. Jeigu ant tokių atsiliepiimų mes vis atsakymus dūtumem „Lietuvai“ ir Skeptikui, tai tikt atsakinėjimai, be jokios tautiszkos naujos, ir butu laikrasztysje.

Neturiu asz reikalo grumoti ant jokių užmanymų gero tautai mus velyjanczių, tegul jie visi atnesza mums pageistiną vaisių.

Pasisekimo velyjantis draugystei „Tėvynės Myletojų“ ir visai lietuvių.

Pažystamas Trupinėlio.

Tėvynės myletojai.

Kaip tai malonu iszgirsti, kad T. M. pradeda, nors mažas dar pradzia, szi tą atlikti jau, kaipo tai paszalpa tėvynainių į mokslą einanczių. Ir kaip nudziugs tas tėvynainis paszalpą sulaukęs nū savo tautieczių, kurie jam pagelbsti medegisz-kai baigti mokslą svezcioje szalyje. Butent, vienas lietuvių szi metą baigs mokintis Berlyne (Vokietijoje) agronomijos-ukininkystės, ir pabaigęs keta apsigyventi Lietuvoje ir mokinti visko, kas prie ukininkystės priguli, lietuvius. Jis atsiszaukė į vieną savo prietelį czionai Amerikoje, taip raszdamas: „Egzaminas nusidavė mą pusėtinai gerai, taip asz apturėjau diplomą isz Berlyno agronomiszkos akademijos. Bet dabar noriu didelei dar vieną pusmetį pasilikti Vokietijoje ir iszdūti egzaminą ant daktaro philo. agronomijos; dėl mokslo galėciau lengvai už pusmetį parasyti disertaciją ir atlikti egzaminą, bet visusunkiausias yra dalykas mą su pinigais. Rasi tenai koks nors amerikietis lietuvių galėtu mą paszkolinti sziok, tiek; asz mokėciau palukį ir už metų arba dviejų turbuti galėciau ati-

dūti". (Jo vardą negarsiname dėl maskolių valdzios, rei kalui atsiradus „Vien.“ redakcija suteiks adresą). Keletas T. M. sumetė jam ant pradžios po kelis centus, tarp kurių yra šie:

P. Mikolainis	\$5
Kun. A. Kaupas	„1
Kun. A. Burba	„1
Mikas Alyta	„1
Jonas Kaunas	„1
Povil. Staskeviczius	„1
J. J. Paukštys	„0,50
Jul. Kazimierskis	„0,50
Kun. M Szedvydis	„2

labu \$16 dol.

Nusiusta 64 markės. Bet tai dar yra labai mažai ant pragyvenimo pusės metų. Dėlto jei kas norėtų jį pašelpti malonėkite pinigais prisiusti ant sekancio adreso:

P. Mikolainis

Box 52 Thorp, Wis.

Bet jam tūs pinigus nepadovanojame, jis pabaigęs mokslą ir užsipelnęs turi jūs atidūti ant lietuvių reikalų mūsų draugystei.

Atsiliepimas.

Mislyju, jog ne daugelis tur laimę (!) matyti, kas „Garse A. L.“ raszoma, todėl ketinu parodyti per „Vienybę“ kokiais netikusiais melais šiame paskutiniame laikia pripildomos szpaltos minėto „Garso“.

Sztai 40 num. to „Garso“ patilpo korespondencijėlė iš Edwardsville's, Pa., po kuria pasiraszė A. . . . (ne sąnarys žemiau paminėtos draug.). Pradėta raszyt iš syk apie prieszeiminį susirinkimą draug. szv. Antano, bet nieko, kas ant tokių susirinkimų tur but kalbama, neminėta; tiktai baisiausiu budu iszdergti Paukszciai, kurie buk visus lietuvius, o labjusia kunjgus norj prapuldyt. Neminiu nieko apie tai, nės zinau, kad j tokius iszmislus niekas netiki ir netikės, taip-gi ir skaitytojams nelabai but malonu

girdėt, jei parodyčiau tikrus faktus, pateisinanczius tokius iszmisluojimus; o vėl, - tai vis asabiszki dalykai kuriūs asz nepratęs rodyti priesz kitus. Tiktai sztai apie ką noriu prisimyti ir g. skaitytojam parodyti. — Toje koresp. yra minėta, buk kun. A. Burba szelpė „Vienybę“ medegiszka, mokėdamas ant iszdavystės reikalų po \$10 kas mėn.

Tai-gi dabar meldžiu paklausy, kaip tas viskas buvo ir kaip dabar ant to reik žiūrēt.

Girdėjot gal ne vienas, kad metai kiti atgal, buvo susitvėrus raszliaviszka draugystė, uždūtis kurios buvo szelpti jaunumėnę lietuviszka ukvatinant prie iszsilavinimo ant dirvos lietuviszkos literaturos. Pasidėkavojant kun. A. Burbai, tūjaus tokia liko uždėta ir kiti kun. kaipo ir taip žmonės prisizadėjo prisidėti prie tokios ir pinigų dūti. Isz kun. szie prisiraszė: kun. A. Burba, kun. P. Abromaitis, kun. S. Pautienius, kun. J. Kolesinskas, a. a. kun. J. Zlotorzinskas ir kun. J. Masziotas. Visi szie prisizadėjo dūti po \$5 ant mėn. Prigulėjo prie tos draug. taip-gi ir J. Zukauckas — davė \$2,50 kas mėn., A. Maslauckas — \$2,50 kas mėn., A. Pajaujis — \$2,50 kas mėn., S. Paukštis — \$5 kas mėn., ir asz — \$2,50 kas mėn. Bet, apart szjų ir kun. A. Burbos, nės vienas isz virszui paminėtų kun. nedavė nė cento. Tada asz, norėdamas idant tas uzmanymas nepultu isz syk, mokėjau už jūs visus t. y. \$25 ant mėn. Po kiek laiko kun. A. B. pasigailo manęs ir apsiėmė mokėti po \$10, o asz mokėjau tiktai \$20 ant mėn. Virszinjkais t. y. prezidentu, sekretorium ir kasieriumi buvo patsai vienas kun. A. Burba ir jisai prisizadėjo mokėti tokiems, kaip virszui minėjau. Isz pradžios viskas rodos ejo gana puikai: pinigų mes dėjom ir neszėm pas

kun. A. Burbą ir szioks toks korespondentas raszinėjo j „V.“ (nės apie tokių szelpimą ir buvo daugiau mislyta). Bet už kiek laiko vienas isz koresp. t. y. Žaltys pareikalavo užmokesties \$90; tada kun. A. Burba kreipėsi prie manęs praszydamas idant asz isz savo kiszeniaus anam užmokecziau. Asz nepasiskubinau iszsiusti Žalcziui pinigų ir dėlto tasai nustojo raszės. Supratęs ke no tame yra kaltė, nustojau davęs pinigų kun. A. B. ir susimislyjau patsai isz savo kiszeniaus mokėti „Vien.“ korespondentam, nės po teisybei maziau mą kasztavo.

Tai gi dabar g. skaitytojai matot kokia teisybė ir kaip reik suprast minėtą „Garse“ szelpimą *Paukztelio gazietos*. Jeigu privers manę vesti tolesnę polemiką kas link szio dalykė, pasistengsiu paaiszkjti pagal savo sylas, nės tikri faktai yra po ranka.

Antras, kas mą labai keistai pasirodė, yra paminėta toje pat korespondencijoje, buk kun. A. B. *pagadines akis ant „Vienybės“ korektų darymo ir redagavojimo*. Rodos visūmet laikiau rėdytojus ir jiems už redagavojimą „Vien.“ mokėjau. . . . Taip, kun. A. Burba raszė j „Vienybę“ kai po ir kiti korespondentai, bet ne redagavojo. Jeigu-gi dabar nustojo raszės tai ir koznas supranta, kad negal nės akys pagadytos. Bet nū ko? (Jei reiks paaiszkjsiu).

Naje, ir bucziau užmirszės. . . Malonėcziau zinoti kur dingo pinigai virszui minėtos draugystės, nės tenai ne tikt mano bet ir kitų gerų Tėvynės Mylėtojų yra sudėta, ir toki negal prapulti. Apie tokius asz isz savo pusės reikalauju paaiszkinimo.

Tai ir viskas, ką szįdien norėjau pasakyti.

Szirdingai mylintis savo Tėvynę ir savo brolius, pasilieku su gūdoņe dėl visų jusų brolis.

J. Paukštis.

Kraziecziai!

Gavęs knjgelę „Krazių skerdynę“, kurią iszleido Amerikos Lietuviai Kraziecziams ant paminklo, tūjaus perskaicziau ir su mislia tūjaus atsiduriau Kraziūse. Macziau ten pirmiausiai susirinkusius Lietuvos ir nū ilgesnio laiko jau serginczius szventenyzią; toliaus, kaip atlėkė vidurnaktyje kraujageris Klingenbergis su gauja policijantų, užpūla ant meldancziusi nekaltų žmonių ir nagaikomis kapoja; dar toliaus, kaip rytmetyje atkriokė žvėrys kazokai ir ėmė nagaikomis pliekti, durtuvais ir kardais badyti; paskiaus, visoje aiszkybėje ir vieszume plakimas apnūgintų, žaidimas kazokų su negalincziomis apsiginti moterimis ir merginomis. . . . . Galiausiai tų kankintinių kentėjimas kaliniūse. Visi kankintojai, o vyriausi Klingenbergis su Orzevskiu užsipelnė vardą paniekos ant amžių, kaipo iszpildytojai paliepimo caro ir to budeliszko darbo. Bet mano mintis vis nerimauja apie tai, kas paliepė, ir kas iszneszė SS. Sakramentą isz to kliosztoriaus? Žmonės saugojo nū ilgesnio laiko jau, kad nebutu iszneszetas SS. Kun. Mažeika taikosi su miszioms prie did. altoriaus idant SS. suvalgyti. Žmonės jį neleidžia ir tiki, kad, iki kolei bus SS. nieks nedrįs bažnyczios paniekinti. Kun. Mažeika anksti rytą eina ir radęs nuvargusius žmones bažnyczioje apsnudusius, su vitriku atsidaro cimboriją ir nori iszvogti SS. Žmonės tai pasergsti, atima SS. ir įstato atgal į cimboriją. Tam nepasikus atvažiūja Szidlavos džiakonas Jastrembskis su kun. Jaugėla, geru savo bicziūliu, ir nori tą patį padaryti, žmonės nės tūdu neleidžia. Kn. Jaugėla aiszkina žmonėms apie cariszka ukazą, ir kad bažnyczia turi but užpezėtyta. Vietinis Krazių klebonas,

Renadzki, liepe Mazeikai iszneszti SS. Kas paliepe tai daryt Renadzkiui? Gal dziakonas Jastrembskis? Kas paliepe Jastrembskiui? Galas kelio. Vyskupas arba valdzia. Vyskupas liepe iszneszti SS. kliosztoriaus kun. Balcevydziui, valdzia praszyte prasze kad nesipriesintu jai. Ka kun. Balcevydzius atsake: „ne asz SS. Sakramenta czion isznesziau, ne asz ne isznesziau“. Ka daro kiti kuningai? „Kn. Mazeika, klausydamas valdzios ir perdetiniu, nuėjo į bažnyčia, kad iszpildyti prisakyma“. Kas yra perdeteinei? Kas yra iszpildytojas? Kas yra atidave barbarams bažnyčia? Kun. Renadzki, jau kelis metus tam priesz, padave prigovorą kad ta bažnyčia nereikalinga esanti, nors parapijos bažnyčia yra griuvanti. Delko jis nenorejo szitos drutos murines bažnyczios? Todél, kad nu kliosztoriaus buvo atimta, valdzios, zemé, ir jis netureses kur darzus sėti. Jau zinome kumi vadinti cara, Klingenbergi ir Orzevski, bet kumi pavadinsime szitūs piemenis, keturis kunigus: Jastrembski, Jaugela, Renadzki ir Mazeika? Tegul pats skaitytojas jiems titula suteikia. O kiek dar tokiu yra? Nelaimé mums vargszams turint tokius vadovus, ir kur mes nueisime pasakui jus eidami isztinkant audrai? *Skeptikas.*

Lietuvio varduves.

Neturiu sidabro, aukso;
N'iszpazjstu didzio mokslo.
Prasti mano szie nameliai,
Prastos kedés ir staleliai.
Prastas esu isz gimimo;
Prastos szirdies mislijimo,
Prastai kalbu ir neszioju,
Prastai jus priimdineju.
Tegul szie prasti nameliai
Ir visi szitie indeliai
Uz gera bus palaikyti,
Nes maloni ju priimti.

Pats tūs namus budavojau,
Pats medelius suvaziojau
Mislydams jus czia regėti
Sziuse namelius priimti.
Sziadien sykiu linksmiamés,
Viens su kitu bovijamés,
O kas zin uz met' kur busim,
Maž ne vienas ir numirsim....
Kad but man Dievulis daves
Ir ponu svieto pastates,
Puikius namus czia statycziau,
Kad szia dienele atmycziau...
Dabar darau szl zenkleli,
Raszdam's kožno vardeli,
Kad buvom visi szioj' dienoj'
Draugiszkoj' szirdyje vienoj'.
Jei sulauksiu uz meteliu
Jus, mylimiausiu sveteliu,
Dar geriau czia jus priimsiu
Ir namelius padabinsiu.
Sveteliai! meldziu sedeti,
Gardziai valgyti ir gerti,
O pavalgius padainuti
Vieszpacziui padekavoti.

Muzikélis.

Kas geistu gauti gaida szios dainelés, kreipkités prie
A. Kamaitis
64—66 N. Main str.
Pittston Pa.

Turtas ir laime.

Isz gudiszko.
(Tasa.)

Na kad pradėjau su tavimi kalba ant to, tai noriu paklausti, kas pasidaré su tavimi, sunau mano? Sztai jau kelintas mēnesis asz patemyjau tavyja kokią tai permainą: tu pabalés, ne savyja ir nežiuri jau reikalų. Pasakyk, kas taip užémé tavę?

— Tėve, ar gali iszklausy manęs? Mano prisipazinimas smarkiai supykis tavę, o vienok asz prapūlęs jeigu, jeigu.....

Samuelius ir vėl atsisėdo ir skepetaitė apsiszlūstė prakaito apipiltą veidą.

— Kas bus, tas, bet asz noriu zinoti tai. Jau ne kartą datyrei manyja tėviszką sąjausmą prie tavęs.

— Tas teisybė, tėve. Todél iszklausk manęs:

„Jau septyni mēnesiai atgal asz buvau, kaip zinai, musų Rudengofskam dvare; vieną dienos ryta asz iszėjau į girę, kuri traukesi iki rubezių dvaro grovo M.... Sztai, iszgirštu moteriszka balsą, szaukentį į pagelbą. Asz pūliausi į tą krasztą, isz kur girdėtis buvotas balsas ir pamacziau žirgą, parpūlusį kartu su jotoja. Kada asz pribėgau, žirgas atsisistojo ir bėgo prie manęs, vilkdamas paskui savę amazonką, kurios koja pasiliko balno kilpsaitėja. Asz greitai pagavau žirgą už pavadžio ir isztraukiau anos koja isz kilpaitės. Žirgas, iszsigandęs, mėtėsi į szoną, isztraukė isz manęs pavadi ir pabėgo. Asz pasilenkiau prie amazonkos, da gulinczios ant zemės, ir pakėliau ją. Toji buvo vos iszsproges ziedas jauna panaitė, kurios da asz niekad ne buvau matęs, bet ji buvo taip stebėtina daili kad asz stovėjau rodos apimtas sapnu. Skrybėlė jos nukrito ir gelsvos kasos nusileido ant pezių. Sztai asz pamatau laszus kraujo ant jos veido.

— Panaitė pažeidė savę puldama? — paklausiau asz jausmingai nusigandęs.

Jijė atverė mēlsvas akeles, bet nieko nepratarė. Mislydamas, kad tikt nūgastis atėmė jos kalbą o ne susitrenkimas, asz tariu atszaldyti jos galvą ir užriszti opą. Nepervoli nog czion buvo upeliukas, asz greitai nubėgau tenai, pavilgiau skepetaitę ir grįžau atgal, bet kada prisiartinau prie jos, tai radau apalpusę. Pavilgiau smilkinius, užriszau opą, kuri po teisybei buvo mažai žymi — bet niekas nepagelbėjo; ji neatsikvoszėjo ir nūto asz smarkiai nusiminiau. Kas ji per viena buvo, to nezinėjau, taip gi nezinėjau kur jos namai. Palikti ir eiti ką į pagelbą pasiszaukti negalėjau ne nenorėjau. Nemislydamas ilgai, paėmiau ant ran-

kų ir nunesziau namon, pas savę. Neszdamas niekaip negalėjau atsimagauti gražumu jos.

Kada asz, nuilsęs prisiartinau prie namų ir tarnai musų pamatė ant rankų apalpusę panaitę, pasiskubino su pagelba ir paguldėme ant kanapkos. Kamerdineris mano Etjenas, atneszęs pagalvę pratarė:

— „Pone, tai jauna grovienė M...., sesū grovo Rudolfo; asz pasipažystu su jos kameristka Marfa, o ne kartą jau esiu matęs ir paczią panaitę.

— „Jeigu taip, — sakau asz jam, — tai nusiųsk ko greicziau jotoją apreikszt grovui, kad sesū jo sveika ir sziczion dabar yra“.

— Grovas Rudolfas, ar ne gusarskas apicierius, kuris tankiai atsilanko pas tavę? Jo tėvas kamergeras rumų!

— Taip, tai jisai.

— O tu ne nežinojai, kad jis tur seserį? — pratarė Abrahamas jūkdamasi. — Tu, gal but, taip gi nežinai, kad tūdu augszto gimimo grovai, paskendę skolose; pas manę ne mažai vekselių tėvo ir sunaus. Na, trauk savo pasaką.

„Pagalios Valerije (toks vardas grovienės) atverė akis. Jijė szirdingai dėkavojo mą už suteiktą pagelbą.

„Jus per virsz jau dėkavojet, — sakau asz, jūkdamasi. Visas mano pelnas, tas, kad asz ant laiko prispėjau. Jijė padavė mą ranką su tokiu szirdingumu, kad jau negalėjau susilaikyti ir prispaudžiau jos ranką prie savo lupų. Asz pasiuliau iszgert ko nors atszaldanczio — ji priėmė ir iszpasakojo mą, kad da visai nesenei czion; kad pabaigus mokslą viename pansione Szveicarijoj, perleido visus metus Italijoje; ir dabar tiki si, kad mes busime gerai susiedais.

(Toliaus bus)

LIETUVOS ISTORIJA

(Tęsa).

Taip Vasilius įgijo vietovę, kurios jo tėvas Jons visudžiausias kariautojas tarp visų Maskolių kuningaikszečių veltų atvejų atvejais vėtravojo; dabar vilėsi, jog viskas suguronū jo galybės. Sukėlė visą savo didumą kuri tiktai ginklą galėjo kelti, sutraukė visas įgules iš pilių, turėjo dar daug samdinių praszaliečių ir surinkęs 100,000 karėjų traukė prieš Sigismontą. Visu pirmu pats su 20,000 apikapėjo ties Smolensku, o 80,000 išsiuntė į Lietuvą liepdamas Orszą ir Odrucką užimti, o nū tenai tiesiau į Vilnių traukti, vienok paskūjosi kariauna apsistojo išgirdusi Sigismontą su 30,000 ties Borisavu stovintį.

Vasilius užmiršo Glinskį, ir niekaip nedavė jam pagal savo žadėjimą Smolenską veldėti. Glinskis nū to rustinosi ir rymojo apie praėjusius ir esančius laikus, kuriūse nei kokios klianties ir vieną varvarumą teregėjo. Daug geriaus buvo jam kitą kartą Lietuvoje, nekaip dabar Maskolijoje. Pasi-gailo savo darbo, ilgėjimas savo tėvainės ir viltis malonės nū Sigismonto kirbėjo jo szirdyje, todrin įkirejęs sav Glinskis Maskolijoje raszė per savo vieną isztikimą tarną pas Sigismontą jo malonės meilaudamas ir žadėdamas savo praėjusias nūdėmes, dorybe ir rupinimūsi ukės labu užmarszinti. Sigismontas, kursai jau ir pirma dėl didžio lugojimo savo brolio Vladislovo Vengrų karaliaus Glinskiui taikėniu rodėsi, tardamas Vasilių didei nusizeminsenti, jei jis jo tarną Glinskį atitolins, pasisakęs tuliems tėvunams liepė Glinskiui nuraszyti, jog jis vieszpatingu savo žodžiu žada nevien viską jam užmirszti, bet dar ateitėje visokių sav pataikų jam neskūpėti. Bet jomylistos kurie nenorėjo Glinskį rumūse vieszpaties beregėti, apreiszė tą slaptu Vasiliui, kursai pradzioje tylėjo, vienok įsakė keleivius ant visų kelių perkratinėti ir perveizėti drabužius ir ryszius bei slaptu per rubežių einanczių tykoti. Netyezioms pasitiko popiežiaus siuntinys Piso, kursai iš Rymo keliavo Sigismontą su Vasiliu taikinti, Vilniuje ilsėjo ir kas diena buvo Maskvoje laukiamas. Jo pranaszu pasiėmė buti Trepka, Lenkas, kursai gerai mokėjo italiszkai ir vengriszkai, idant tūmi pragumu jis geriaus padātu Glinskiui įsakymą Sigismonto. Vienok ir taip jį Maskoliai nutvėrė ir neiszpasakytai kankino, beje pamovę per nugarkaulį ant jieszmo palengva ugnyje jį kepino, tūm dar nekakindamiesi graižė jam galvą ir panages, vienok Trepka ir taip skrodziamas nei mažiausio žodelio kas buvo nū Sigismonto įsakyta, neiszreiszkė. Kad jis viską iszturėjo ir taip kankinamas nenumirė, pats Vasilius iszpažino jį nekaltu ir liepė didei garbei jį vaistyti ir kiek tiek pagijus su didžiomis dovanomis nuleido vėl Pisui popiežiaus siuntiniui, bet pas antrą pranaszą arba tekuną netaip guvų ir kantrų rado gromatą Sigismonto, Glinskiui raszytą. Dabar viskas iszsireiszė, ir Vasilius liepė Glinskį nutverti ir isz abazo iszvesti. Kad į Viazmą atvedę ir ant iszklausinėjimo etmonui Maskolių statė, szis mesdamas Glinskio akivaizdoje po kojų geležinius, kojų, rankų ir kaklo, sakė: Mykolai, tu žinai geriaus, kiek tav pataikų mano vieszpatis rodė, kol tu jam isztikimu buvai, dabar kad tu pasala norėjai didinti savo laimę, szia tav jis moka tavo algą, kurę tavo elgimūsi nupelnei. Tūjaus uždėjo jam geležinius

ant kaklo, rankų ir kojų, bei perklausinėjęs iszsiuntė į gilumą Maskolijos.

Taip nusikratęs Vasilius Glinskiu, iszsiuntė skubinai Czeladinui įsakymą, idant visus Lietuvos sariojanczius savo karėjus sutrauktu ir statei prieš d. Lietuvos kuningaiksztį į Borisavą eitu, kursai jei nenorėtu į aiszkia muszą isztikti, tūm kartu jį su kariauna apsiausti ir it bandą į Maskvą varyti. Taip jau didziavosi Vasilius savo ikiszioline laima. Lai-ku jau jis teiravosi ciesoriaus Maksimilijono, ką tur jis daryti sugavęs Sigismontą, kurį ketino netrukdamas jam suriszta nusiusti.

Sigismontas palikęs sav 4000 karėjų ties Borisavu, kitą visą kariauną su Astraga kuningaikszečiu Lietuvos etmonu iszleido prieš Czeladiną. Jau sargtys abiejų kariaunų skardėsi, vienok visados Lietuviai arba Lenkai virszų ant Tautorių gavo, kurie dėlto vien didesnei dar aiszkios muszos laukė. Czia taip besiskardant su Tautoriais, kito vieto 27 dienoje Rugsėjo susirėmė Lietuviai su Maskoliais, kuriūs karts po karto abu atvejų pergalejo: kaipogi Jonas Sapija su vienu pulku iszėjęs neprietelių trukinti, pamuszė ties Drave tris pulkus Maskolių, o likusius iszblaszkė. Tūm pacziu laiku susitiko netyezioms sargtys abiejų kariaunų ties Bobru, czia vėl Maskoliai iszguro, kurių tenai daugybės kliuvo Lietuviams į nagą.

Tos pergales Lietuvų Czeladinui pakirbo: kaipogi Niperio upę savo užpakalyje turėjo ir grumtis nelygiame lauke, todėl perkėlė jis visą savo kariauną į antrą pusę upės ir sustojo ant skardžių Kropivnos upės tarp Orszos ir Dubravnos. Etmonas Lietuvos vijo jį įkandėn ir pirmiaus atkako į Orszą tenai per Niperį keltis. Kad czia jau plūstų, valczių ir tiltų žvalgėsi idant pėszčiūsius ir puszkas perkeltu, tūm tarpu Lietuvos jotis 15,000 karėjų ilgėdamėsi žvalgėsi seklumos, kurios nerasdama metėsi į upę ir laimingai perplaukė tiktai vieno vyro nūstojusi. Jų paveizda įdrasino ir kitus: kaipogi visu pirmu perplaukė taippat Lenkų samdiniai su Svierczevskiu paskui Tenczynskis, Pileckis, Kmita, Szinkavskis ir kiti su savo karėjais. Czeladinas juto nū savo sargezių, jog Lietuviai artinasi ir jog tie tarp Tautorių, kurie antra pus upės buvo, yra nū jų kariaunos atskiesti ir lengvai bus pergalėti. Bet jis atsakė, nereik perdaug karėjų varginti tankiomis muszomis, bet tyła laukti, iki Lietuviai persikels, tūm kartu galės jiems į užpakalį kibti ir visus vienoje kovoje atlaikyti. 8 dienoje Szilo mėnesio 1514 metų saulei patekėjus, kad visi Lietuviai buvo jau persikėlę, etmonas su kuning. Astrago vedė į muszą kurios Czeladinas laukė su 80,000 spānus iszsklėtęs, idant Lietuvius nū visų pusių apsiaustu. Maskoliai pradėjo muszą: kaipogi jų pulkai pirmieji gulė ant Lietuvos vieno sparno, kursai vienok narsiai iszturėjo ir jūs isz vietos iszgrudo, dar Maskoliai stembė noris nevildamiesi pergalėti iki tuliems pulkams Lenkų atsigrudant, kuriė jūs suraizgė. Tie pulkai kurie muszą buvo pradėję sugrįžo į savo rindą. Czia vėl kitas jų buris iszszokęs norėjo Lietuvos rindą perlauzti, bet Lietuvos jotis jį apstabdė, dabar kibo ir pėstieji į ginklą ir į užpūlantį neprietelių isz savo karės taip nutrenkė, jog gurlei ir lengvai teartinosi. Kad tą Lietuvos etmonas pamatė, gulė jis iki jiems neatsigavus, su visa savo joczia, kurį visi kiti Lenkų karvedziai szelpė isz peczio, už vis atsizenkino Lenkų ragotininkai su Jonu Zbarauskiu ir Lau-

rynu Sziszkauskiu, kurie perlaužė rindas neprietelių. Lietuvių etmonas liepė tūm tarpu Lietuviams truputį pasitraukti, idant tūmi neprietelių jotį nū kariaunos atskiestu, kas ir įvyko. Maskoliai tūmi pasitraukimu turėdami užbėgi, pūlė jaučiai ant jų, bet Lietuvos etmonas pasuko savo vyrus kairion ir tūmi jotis neprietelių kuri jūs vijo radosi adara puszkoms ir pėstiemsiems, kurie dirdino rindas neprietelių, dabar liepė taip pat savo jocziai staiga atsiblokszi ant suardyty rindų Maskolių, kurie to guvumo nenumanydami suniuko ir ėmė sprukti kas kur įmanas. Karvietėje buvo baisi pjutis, kame Maskolių ir Tautorių kunais paliko laukai nukrėsti, kurių taip pat nemenkai galą gavo Kropivnos balose.

Czeladinas tetimsojo su visa savo kariauna nekuszindamas. Svirzevskis vedė tenai Lenkų ragotininkus sandinius ir Jurgis Raudvylius lengvają Lietuvų jotį prieš Tautorius, kurie neilgai testembė; kaipogi buvo jau su tais pergalėti į kurių nūkritį jie veizėjo; neilgai tegrumėsi muko į tankumynus krumų. Visa musza nei dienos nepateko. Pergalėtojai vijo neprietelius iki pušnakziui, tarp Lietuvų tuli vos antrąją dieną tesugrįžo. Pasakoja, buk 40,000 Maskolių karvietėje beklaksančių likę, tą daugybę daugumas ir didumas kapų sukastų rodo šiandien teisingu. Pergalėtojai 4000 savųjų tenustoję, tarp kurių 4 jomylistų. Etmonas Lietuvų džiaugdamasis taja pergalė atidavė turtingą abazą karėjams grobiui, kurio pusę gavo vyresniejie pagal lėmimą. Pats vieszpats Tautorių Czeladinas, 10 kitų karvedžių, daugybė jomylistų ir 2000 paczios didūmėnės kliuvo į nagą Lietuviams ir Lenkams. Pagarbinus Augszciausį karės daba už pergalę, iszriuko Lietuvos etmonas 380 kilties imtinių ir nusiuntė jūs Sigismontui su pergalės zinia.

Tam nutikus, Vasilius palikęs savo antrą kariauną ties Smolensku numuko kretėdams į Maskvą. Jei butu pergalėtojais pasiskubinę, butu po taip didžio nūkriczio lengva buvę viską vėl įgyti, ką neprietelius buvo pasalu apgalėjęs. Bet visas mėnesis praszoko iki jie pas Smolenską atkako budami perdaug rysziais nusloginti ir dar didei prastą kelią turėdami keliauti. Tūm trukimu naudojosi Vasilius; kaipogi apveizėjo tūm tarpu skubinau pilį Smolensko stambiomis puszkomis ir mitalu. Todėl jos apgulimas ėjo didei tamprei, už vis jog stambeisias puszkas buvo Maskoliai įsteigę, o radusis didiems speigams, turėjo Lietuviai palikti ir karėjus į dūnas paleisti.

Mendli-Girey, kurį Sigismontas buvo už sutartą algą į tą karę patiekęs, lyg sziol timsojo atstu nū d. Lietuvos kuningaikszezio abazo ir nekuszijo, noris jį Lietuvų etmonas skatino grumtis: kaipogi jis buvo taip pat nū Vasiliaus paprakūtas. Pasalus varvaris mokėjo visai ankstyti, bet jo innoji gudryba buvo tūs nubaigti kurie pasiliks pergalėtais. Dabar įgijus Lietuviams pergalę pasidarė innu Lietuvų ir įpūlęs į Maskoliją, kur užėjo ten plėnis, akmenis, bei vandenis ir rusus tyrus paliko: kaipogi ką neįveikė kardu, tą ugne iszgaishino ir 100,000 Maskolių paczių imtinių į vergus iszvarė.

Lietuvos etmonas pagrįžęs į Vilnių pastrunijo minavonei tos pergalės S. Traicės bažnyčią su kliosztorium zokoninkams Bazilijonams ties asztriaia Vilniaus anga, kursai iki sziai dienai tebyra.

Taip pat d. kuningaiksztis Sigismontas su savo žmona iszeigą pakelė, kursai dar iszskyręs 14 didūmėnės imtinių nusiuntė dovanoms popieziui, bet ciesaorius Maksimilijonas liepė

jūs Alles vietovėje užturėti, kuriūs atėmęs nusiuntė vėl Vasiliui į Maskvą. Kada tą patį metą tėvas žmonos Sigismonto, Jonas, buvo trakunį Jurgį Cekla ties Telezvaru Vengrijoje butinai pergalėjęs; todrin ciesaorius krupavo, idant Sigismontas dabar savo galybę nesukergtu su savo ūszviu ir abudu savo pergalingas kariaunas prieš jį neatsuktu, kaipu innąjį lyczių tos karės; todėl norėdams jis su Sigismontu pasitaikinti lugojo jo brolio Vladislovo Vengrų rikio ir jo sunaus Liudviko Czekų rikio ir ketėjo jūdviejų tarpininkyste butinai su Sigismontu susitaikyti, jei jūdu perkalbės jį ant pasiregėjimo su jūmi.

1515. Ant lugojimo tūdviejų rikių arba karalių iszkeliavo Sigismontas 5 dieną Kovo 1515 iszeigoje ir iszkilmėje isz Krokavos pas savo broli į Presburgą. Sekė jį tenai daugybė Lietuvų didūmėnės; tarp kitų pasiženklino Mikalojus Raudvylius ir Stanislovas Gosztautas, kursai be kitų savo ruminių arba dvariszkių szimtą paczių muzikantų turėjo įvairiai apdaryty. Sigismontas 16 dieną Balandžio mėnesio iszkeliavo isz Presburgo su ciesaorium netoli nū Viedniaus pasiregėti. Gaspadoms jiems įvairias vietoves arba miestelius paženkliu, tarp kurių stovėjo laukūse didelis medis. Czia ketino Sigismontas su ciesaorium sueiti. Kaipogi atvažiavo tenai ciesaorius su Vengrų rikiu ir jo duktere Ona, o Sigismontas su Liudviku jotį. Visupirmu pasveikino Liudviks ciesaorių, kaipu Czekų rikis ir tarnas Tautonijos ukės; karalaitė Ona nieko nesaikė, o senasis Vladislovas negalėjo nū verksmo prakalbėti: Sigismontas kalbėjo ciesaoriui su goda mandagiai, kuriam ciesaorius isz džiaugsmo tūs zodzius sakė. Beje dieną kurią Augszciausis paženkliu. Sigismontas atsakė: „Augszciausis pats parėdė idant tas mūdviejų pasiregėjimas mūsų ukėms ir visai krikszezionybei naudingu taptu“. Paskui pasveikino viens antrą ir ant kitos dienos kas liko terautis, perkėlė. Koznas pagrįžo į savo gaspadą sveikinti kitos svetimos didūmėnės.

Tarnai ir iszeiga tų vieszpaczių buvo įvairiausia jau galas visos Europos, įvairus apdarai bei neapsakomos iszeigos. Susiartinimas taip didžių kuningaikszezių veizintiems rodėsi senovės Rymionų lelione. Ciesaoriui ir Vladislovui tarnavo Vokiečiai, Czekai, gaszumu apdarų ir įvairiais ginklais: Italijonys ir Ispanai didysta ir ramumu, Vengrai savo blizgančiomis ragotinėmis ir gražiais žirgais įvairavosi. Sigismontą sekė keletas Lietuvų, Lenkų, Gudų, Turkų, Tautorių, Persų, Maskolių ir Tautonų apdarė, kurių patys balnai nū aukso ir žemziugų žibėjo su saidokais, kardais, karės bryliais, kurie taip pat buvo žemziugais pagražinti, į kuriūs it į stebuklus visi veizėjo. Ciesaorius norėjo vieszpaczius Viedniuje savo buveinėje vaiszinti, Vladislovas nenorėjo trukti, jog Vengrai noris be lyciaus buvo įtariami; bet Sigismontas atsakė siuntiniui ciesaoriaus kardinolui Gran, „jog jis vieną kartą taip toli atkeliavęs, dėl pasiregėjimo ir pasikalbėjimo su ciesaorium, kad to jam dar negana buvo, tad jis eis su visudidžiausia kliuoczia ten kur ciesaorius jam linki“. Pats dar perkalbėjo savo broli Vladislovą ir taip keturi vieszpacziai apsiausti 5000 zibanczios joties, be tų kurie celėse arba lapinėse buvo ir be pėscziųjų įėjo į Viednių.

(Toliau bus).

Užmokėjo už laikraštį.
"VIENYBE LIETUVNIKU".

J. Stankatis Esopus	32c.
J. Szlezas Scranton	„1,00
M. Oszkinis S. Boston	„2,00
G. White Brooklyn	„1,00
A. Goodlek Delancey	„1,00
J. V. Novickas Chicag	50
J. Daukszis Wilkes-Barre	„1,00
P. Szliauzis Forest City	„1,00
A. Vaiczis	„1,00
J. Valinczius Edwardsville	„1,00
A. Vaitulionis Luzerne	„2,00
J. Krauczelionas Pittston	„1,00
V. Parlis Plymouth	„1,00
S. Kijauckas Edwardsville	„2,00
Aug. Gustaitis Pittston	„1,00
Mot. Grimmas	„1,00
J. Szirvinskas Silver Creek	„2,00
J. Stravinskas Thomas	„1,00
J. Jermoszka Reading	„2,00
F. Maculevicze Trenton	„2,00
Joe Stein Dallas	„1,00
A. Varaszkiavice Pittston	„1,00
D. Laukszys Lewiston	„1,00

Seimas.

Atsilaikys sjiemet, pagal „Susiv.“ Centr. Komiteto nutarimą, Brooklyno N. Y. mieste 13 ir 14 dieną Spalių mėnesio. Draugystės ir kūpos „Susiv.“ yra meilingai užprasšomos, kad iszrinktu ir iszsiųstu ant tos dienos į Brooklyną delegatus.

Delegatai privalo atvažiuoti isz vakaro panedelyje t. y. 12 d. Oct. Kurie nežinos kur apsistoti, gali stacziai važiuoti ant szio adreso: M. Draugelis 78 Grand str. Brooklyn N. Y. Anas broliams dūs konogeriausia rodą.

Rodos atsilikis bažnytinėje lietuviszkos parapijos salėje. 13 d. vakare bus lietuviszkas balius ant naudos emigrantų, o 14 d. prakalbos ir teatras.

Paklausykite!

East Plymouth, Pa., yra labai puiki vieta dėl apsigyvenimo.

Norintiems pirkti czion lotus mes rodyjam pirkti szj mėnesį, nes tokiu budu suczdysi szj metų palukus.

Pirkimo reikale atsiszaukite pas mus.
O. M. Lance,
Henry Lees,
H. G. Marcy.

Broliai Lietuviai.

Neužmirszkite jogei asz uždeju karcezema po 301. E. Lloyd str. Užlaikau viską konūgeriausiai. Arielkų, Vyno visokio, Alaus, Cigarus ir t. t.
M. BAGURCKIS
SHELANDOAH, PA.

S. J. Bonham.

iszdirbėjas antkapių isz murmulo ir granito.

Tie, kurie nori užsisteliuoti kurj nors isz virszui minavotų antkapių, tegul ateina ar atraszo pas manę ant žemiau padėto adreso, o greitai bus užganė liti, Apie apgavimą nė vienas nemislykit, nes asz ne esiu koks apgavikas. Prie užprasšymo reikia pasakyti kaip kuris gaidžia nuteplioti užsteliūtą antkapį; pas manę yra daugelis jau gatavų dėl pažiuros.

Offisas ir gyvenimas:
Corner Third ir Orchard Streets,
Plymouth, Pa. Postoffice Box, 177.
Užtikrintojas: A. K. DeWitt.
Cashier First National Bank

Lenkiszkos knygos

maldu, pargabentos isz užmarės.
Gauamos pas Jūz. Pauksztį.

Westchnienie duszy pobożnej, zbiór nabożenstw i pieśni z przydanem Drogi krzyżowej, Gorzkich żali i psalmów	\$1,50.
Zbiory Oltarz czyli zbiór nabożenstw dla chrześ. czion i katolików	\$1,30.
Oltarzyk czyli zbiór nabożenstwa dla młodzieży katolickiej	70 c.
Wyborek nabożenstwa dla młodzieży katolickiej	50 c.
Mały złoty oltarzyk dla pobożnych dzieci katolickich	45 c.

Knigos

pargabentos isz užmarės:
Maldu knygos,

Aukso Altorius, arba Szaltinis dangiszku skarbu 2.00 iki 3.00.	
Garbe Dievaj ant auksztybės	„ „ „ \$1.50.
Balsas Bahandėlis	1.25c., 1.50c. ir 2.00c.
Kniga giesmių arba Kanticzkos	„ „ „ 75c.
150 Psalmu Dowido karallaus ant pavalkalo kanticzkų	75c.
<i>Istoriszkos dvasiszkos italpos knygos,</i>	
Gyvenimas Vieszpaties Jezaus Kristaus,	75c.
Istorija seno ir naujo Istatymo su abrozėl.	15c.
Istorija seno Istatymo	„ „ „ 25c.
Gyvenimas Marijos	„ „ „ 20c.
Menuo szwencziusios Marijos Panos	30c.
Sopulėj Motynos Dievo	„ „ „ 20c.
Evangelijos supnikels apdarais	1.00c.
Gyvenimai szwentuju, ant visų metų kożnos dionos, pirma, antra, treczia ketvirta ir penkta dalis už kożną dalį po	„ „ „ 85c.
Gyvenimas szv. Benedikto Labro	„ „ „ 10c.
Stebuklai Dievo Szvencz. Sakramėnte	40c.

Istoriszkos knygos svietiszkos italpos.
Istorija Lietuvos „ „ „ 30c.
Trumpa senovės Lietuvos Istorija 10c.
Aplinkrasztis kun. Petravycziaus į Vilniaus

dziakonystėe kuningus 1870 m. „ 5c.
Už ką mes lenkams turime buti dėkingi arba nedėkingi, graži knigutė kurioje apraszyta visi mūsų prietikiiai su lenkais nū pat krikesztō Lietuvos 5c.
Ziponas bei žiponė „ „ 40c.
Žirgas ir valkas „ „ 20c.
Vytautas didis Lietuvos kunigalkesztis 30c.
Aple senovės Lietuvos pilis 10c.
Kanklės lietuviszkos dainos keturiems balsams (su natomis) 20c.
Amerika pirtyja (komedija) „ 10c.
Aple kalbų pradzią „ „ 5c.
Budai gydymo nekurių ligų 25c.
Ką daryti, kad sveiki butume ir ligai gyventume 5c.
kas yra, o kas bus! žvilgta ant szj d'eny ir į ateitą 5c.
krumplių Jonas, apysakėlė „ 5c.
keletas zodzių aple nežmoniszkos maskolių darbus kražiase ir aple sudyjima kražiezj Viliuje 5c.
keletas rasztų aple kražj atsitikima 10c.
Tamoszius besotis apysaka 5c.
kalba dviejų žmonių kazimiero ir Antano aple katalikų bažnyczios pamatą 5c.
Lietuvos kanklės (eilėmis rasz.) 10c.
Pamokalai aple sudą Dievo, pakutą, dangų ir nekaltą prasidėjima szv. Panos Marijos 10c.
Pamokalai ir Ganytojans kalbos sodlecziams, knjga pirmoji, apima laiką nū pirmos nedėlios Adventų iki pelenų dienai! (pamokalai kożnam nedėdieniui) \$1,25c.
Trumpi pamokulimai ir rodos, pagal kurias turi elgtis kiekvienas žmogus 10c.
Lietuvos gaspadinė arba pamokinimas kaip suvartoti Dievo dovanas, paraszė žmona. Antras iszleidimas pagerintas 15c.
Final ir jų gyvenimas, viensėdis ir pirmutinė szalna 10c.
Pavargėlė ir kaip gyvena kynai, apysakos 10c.
Andersono pasakos (su abroz) 15c.
Gydyklos nū baimės myrio „ „ 20c.
Misiya ir žiedas „ „ 25c.
Naujausia sapnų knigėlė „ „ 50c.
Ženybos paikių Miko „ „ 5c.

Knigos poetiszkos.
Senkams Jurgis „ „ 15c.
Vitoliorauda, puikus poematas isz senovės lietuvių gyvenimo, 2 knygos: 1.25c.
Dūnelaczio pavasario linkmybės 10c.
Konradas Valenrodas „ „ 10c.
Tėvyniszkos giesmės „ „ 5c.
Jūkautos dainos „ „ 5c.
Naujos dainos „ „ 10c.
Birutos dainos „ „ 10c.
Tėvynainių giesmės „ „ 40c.
Petro Armino rasztai — eilės 10c.
Pagirėnų gobtuvės — teatraliszka 10c.
Ponas ir Mužikai, Drama penkiose permainose, paraszyta Aleksandro Gužuczio, 15c.

Apysakos.
Palangos Juze, linkemi skaitymai „ „ 20c.
Kas teisybė tai nemelas puikios apysakėlės isz lietuvių gyvenimo 15c.
Istorija aple gražę Mageloną, dukterį karallaus isz Neapolio ir aple Petrą kareivį 20c.
Pajudikime vyrat žemę, puiki apysaka paraszyta patrijotiszkoje dvasėje pagal vengriszką pono A. isz B. autorians knjgutę „Kas teisybė tai ne melas 15c.
Pasaka apė Szaltabuzius (jāvinga) 5.
Žiemos vakaro adynėlė, vokiszkom raldėm 20c.
Mužikėlis „ „ 15c.
Valkų knigėlė „ „ 15c.
Ant Nakvynės 5c.
Kaimynų pasaka 5c.
Kaukazo belaisvis 5c.
Kur melė, ten ir Dievas 5c.
Kas kaltas 5c.
Negirdėtas daigtas 5c.
Pasakojimas aple valtą ir jo rasztiniką 5c.
Senis Makrickas 5c.
Vakarais Tiviko pirktelė 5c.
Gyvenimas Stepo Raudnosio ir kiti naudingi skaitymai. (ketvirta dalis „Szlauėnieszko Senelio“) 15c.

Moksliszki rankvedziiai ir kitokios knygos
Kniga dėl iszalmokinimo visavietinės kalbos 15
Aple buvimą Dievo „ „ 5c.
Grieszninkas priverstas metavotis „ „ 15c.
Pamokalai aple trusą „ „ 5c.
Talmudas ir mūsų žydai „ „ 10c.
Szkala su kalba „ „ 20c.
Prleszanszris „ „ 20c.
Kaip įgyti pinigų ir turta „ „ 20c.
Girtybė 5c. ir 10c.
Genjūdėdė, graži pasakutė kur iszrodyta,

kaip labai svieta slogina maskolių valdzia 5c.
Aple Dangų 5c.
Final ir jų gyvenimas, ir pirmutinė szalna 10c.
Lietuvos gaspadinė 10c.
Žodynas kun. M. Miežinio \$200.
Naujas elementorius [1895 m.] apdarytas su puikiais paveiklais 15c.
Trumpa peržvalga lietuvisztės darbų Amerikoje 20c., dėl perkupczj po 10c.
Kalendoriai ant 1899, 1890 ir ant 1894 m. po 10c.

Įvairios dvasiszkos knygos,
Pamokalai ant didziųjų metinių szvencjū ir di dzioslos nedėlios, 50c.
Tiesos Žodžei, 35c.
Filotea arba kolias į maldingą gyvenimą 50c.
Pokilia szvencjū „ „ 15c.
Iszguldimas metinių szvencziū labai naudinga knigėlė 10c.
Mokslas Rymo katalikų „ „ 40c.
Kas yra gřlekas? „ „ 15c.
Nekaltybė „ „ 20c.
Vartai dangaus „ „ 15c.
Pekla, arba amžinas pragaras 75c.
Arielka yra nūdai; su ilustracijomis 30c.
Garsas aple baįsybes Dievo sudo 25c.
Raktas į dangų „ „ 15c.
Didžioji nedėlia „ „ 5c.
Kaip Sumenija nuspakajiti „ „ 15c.
Vadovas į dangų „ „ 40c.
Prisigatavojimas ant smerczio „ „ 40c.
Drangtja dėl duszių „ „ 5c.
Lietuviszkos miszios „ „ 10c.
Kasdieninė Maldos 5c.

Notos dėl partapijono.
Varpėlis [valcas] 30c. Dėdienė [polka] 30c.
Sudiev [mazurka] 40c.
Paveiklai [abrozai].
Kražj skėrdynė 50c. Paveiklas Gedimino 30c.
Paveiklas Vytauto 25c. Paveiklas Litanijos 25c.
Visoki Abrozėliai su maldėmis po 5centus.

KNINGOS
EOCNOS SPAUSTUVĖS.

Lietuvos Istorija, nū seniausių gadynių iki Gedimino D. L. K., paraszyta 1880 m. Šimano Dankanto. Kniga pirma, gaunama už 1,50c.
Budas Senovės Lietuvių Kalėnų ir Zemaiczjū paraszytas Šimano Dankanto, gaunamas už 1,00.
Istorija Katalikų Bažnyczios, „ „ 1,00.
Europos Istorija su žiamlapiais „ „ 50 ct.
Lietuviszkos DAINOS isz visur surinktos 200c.
Pasakojimas Antano Tretininko paraszė vysk. Zemaiczjū Motiejus Valancziuskas, 25 ct.
Ponas Bartkus, paraszė kun. A. Burba, 20 ct.
Dievaitis, apysaka szios gadynės 1,00 ct.
Apleka Dievo „ „ „ \$1,00.
Aukso Verszė, labai puiki drama „ „ 20 ct.
Du puikūs apraszymaj aple nedorybę žydo ir pikta augynima wajku \$1,00.
Eglė, žalczių karalienė ir iszgrlovimas Kauno pilies 1383 m., du puikus dramatal paraszyti Aleksandro Gužuczio, 25c.
Gyvenimas ūienavaitės. Pamokinanti ir labai sujudinanti apysaka isz senovės laikų 50 ct.
Istorija gražios Katrukos ir jos visoki atsitikimai 10c.
Istorija isz laiko Francuzkos „ „ „ 30c.
Isz po budelio kalavijo ir Kajimas, dvi puikios apysakos, ant lietuviszko perdėjo V. Stag. 40c.
Istorija Septynių Mokintojų „ „ „ 50c.
„ „ ir Lietuvos Sapnas 50c.
Jurgis Mitoslavskis „ „ 80c.
Juozapas Konuszewskis, arba kankinimas Unifotų po valdzia maskoliaus 50c.
Kabalas talpinantis savyje visokius užminimus ir ant jų reikalaujantį atsakymą 10c.
Konstitucija dėl darbinjū „ „ 10c.
Namelle pustelnjko „ „ 75c.
Nedorybes Rymo Ciesoriu, istorija isz lajko „ „ „ ponawojimo Nerono 80 ct.
Puikūs apraszymaj tikru atytikimu isz „ „ „ czosu wajnos 1863 metu 40 ct.
Prawadnikas angelskos kalbos neabdar. \$1,00
„ „ „ abdarytas \$1,25.
Puikūs apraszymas aple Lietuvą „ „ „ \$1,00.
Rinalda Rinaldinas „ „ „ \$1,50 ct.
Senowes apraszymas aple Duktery „ „ „ 50 ct.
„ „ „ Filypo Karejwio 50 ct.
Sumesyimas arba bajme tury dydeles akle 15 ct.
Gykra teisybe isz Suwalku gubernijos 15 ct.
Szwiesa Dievo „ „ „ 65 ct.
Titkus Perau Karalius, „ „ „ 25 ct.
Užystanawik ant to geraj „ „ „ 50 ct.
Witas ir Korynna istorija isz lajko persekiojimo Bažnyczios S. per Deokleczjana 95 ct.